

A kisebbségek nyugalma

A jó kormányzat arra törekszik, hogy a kisebbségek jól érezzék magukat. Ezt az előbbi, márványba-kivánczó mundatot Tatarescu miniszterelnök mondotta Bethlen György gróf országos magyarpárti elnöknek, amidőn a pártelnök a kormányelnöknel tett tisztelő látogatása alkalmával szóba hozta előtte az ország magyar kisebbségeinek sérelmeit. — Az a törekvésem, — mondotta szószerint Bethlen gróf figyelmes, — mondotta szószerint Tatarescu, — hogy elmenjek a jóindulat legvégső határáig, mert csak az a helyes kormányzat, amely a kisebbségek számára valóban nyugodt életet biztosít az ország határain belül és amely arra törekszik, hogy a kisebbségek jól érezzék magukat.

A kormányelnök a párt legfrissebb judiciuma, modern politikai garnitúrájának energikus „representativ Man”-je. Olyan ember, aki nyitott bejöhessen hozzá a friss levegő. Az az ember, aki maga néz utána minden olyan kérdésnek, amelynek megoldását reá osztja ki a pártpolitika, vagy a saját, nemesszomjuságu tudásvágya. Vagy, mint ezáltal: a lelkiismeretes államférfi kötelességszerű hivatása. Nem titok az sem az ország magyar közvéleménye előtt, hogy a jelenlegi miniszterelnök féltékenykeddel ez előtt, — mint az akkori kormány alminisztere és egyben a párt főtitkára, — nem sajnálta sem az időt sem a fáradságot, hogy az erdélyi és bánági népkisebbségi újságírószervezet cluji klubjában órákig elbeszélgeszen az erdélyi magyar újságírókkal az erdélyi magyarság társadalmi, egyházi, kulturális, gazdasági és politikai problémáiról. Rugékonny szellemű, gyakran élénk viták közben nyert így többször is alapos tájékozódást. sőt ami ennél jóval több: világos, tárgyilagos betekintést az erdélyi magyar újságíró-társadalmon keresztül, az erdélyi magyar társadalom célkitűzései, kívánságai, sérelmei és indokolt kritikái szempontjai közé. Azok a tények és azok a felismerések, amelyek a lefolyt viták során kialakultak, amelyek megbízható alapként lehetnek számukra is, amiket az ország kisebbségeiről, azoknak életéről, a karrier felé lendülő politikai pályájának további részén szerzett. Ugy érezzük, hogy azok a viták, féltékenykeddel ez előtt, nem zajlottak le hiába és a közvetlen érintkezésnek ezáltal is megteremtett a maga gyümölcse. Tatarescu miniszterelnök mai szavaiból a meggyőződéséretté érett megismerés ereje sugárzik, amidőn megfogalmazza kormányra kisebbségi politikájának bölcs alap-tételeit.

Bizonyos, hogy a kisebbségek nyugodt életére soha nagyobb szüksége nem volt a kormánynak, mint ma, amidőn az ujjáépítés nagy feladatát vállalta. Az az erély, amely a szélsőjobboldali és szélsőbaloldali kilengéseknek véget vetett, bizonyára az államélet normái közé tudja parancsolni a közéleti fogultságok rontó-szellemeit is. Az erdélyi magyar kisebbség nyugalmának forrása az a tudat, ha értékeit megbecsülik, munkáját érvényesülni hagyják az alkotmányos jogegyenlőség alapján. Az a nép boldog, amelynek minden házikójába mindennap jut egy-egy, becsületos munkával szerzett darabka kenyér. A kisebbségek nyugalmaiból fakad a produktív termelőmunka lélekmelegítő meglévedése is. Ha a magyar vasutak a nyelvviszsgák lidérc-nyomása nélkül végezhetik kötelességét; ha a kisebbségi tisztviselőnek nem kell rettegnie a rosszemlékű fekete-listáktól; ha a magyar pap, a tanító, az iparos, a kereskedő, a gyáros és a

Feloszlatás előtt Franciaország parlamentje

Ujabb sortüz Páris uccáin — Doumergue deznált miniszterelnök megérkezett a francia fővárosba — Bizonytalanság az új kormány körül

Szombatra készül a nagy sztrájk, amikor nem lesz villany egész Franciaországban

Párisból jelentik: A Daladier-kormány szerdán délután bekövetkezett lemondása nyugtatta meg a francia főváros lakosságának kedélyét és a szerdáról csütörtökre virradó éjszaka utóból közel ötfezer lakos gyűlt össze a Concorde-téren és Champs Elyséesen. A tüntetők rendkívül fenyegető magatartást tanúsítottak, megtagadták a katonaságot és a rendőroket. Ugy, hogy végül is a karhatalom fegyver használatára kapott utasítást. A sortüz elkövetése után több súlyos sebesítet kellett a kórházba szállítani, a sebesültek közül később többen meghaltak. A tüntetők a Concorde-téren fapadokból és fatörzsek kből mágiát raktak, amelynek tüze kísérteties fényt vetett a városra és az éjszakába. A zavargások hajnal három órákor értek véget. Az éjszakai összeütközésnek állítólag 6 halott és 300 sebesült áldozata van.

Doumergue volt köztársasági elnök, aki hajlandónak nyilatkozott a megalakítandó koncentrációs kormány élére állani, ma délelőtt érkezett meg Párisba. A pályaudvar előtt hatalmas tömeg várta és amikor Doumergue alakja láthatóvá vált, harsány kiáltások zaja töltötte be a teret.

— *Éljen Franciaország!*
— kiáltották mindenfelől és meleg ovációban részesítették a volt köztársasági elnököt. Doumergue a pályaudvarról autóval azonnal az elnöki palotába sietett, ahol másfél órási tanácskozást folytatott Lebrun köztársasági elnökkel. Az elnöki palotából való távozása után megtagadott minden felvilágosítást.

Az elnöki palotából jöve Doumergue először Jannenait, a szenátus, majd Buisson kamarai elnököt kereste fel, azután a külügyminiszteriumba hajtatott, ahol ekkor a dolgozószobát rendezte be számára, hogy kormányalakítási tárgyalásait itt folytassa. Az első, akit magához kéretett, Daladier, az eddigi miniszterelnök volt.

Szabadságra küldik a parlamentet

A deznált miniszterelnök szándékát eddig még nem tudja biztosan senki. Kormányalakítási tervével kapcsolatban kétféle verzió van forgalomban. Az egyik feltevése szerint az utóbbi évek miniszterelnökeinek és a parlamenti pártok vezéreinek bevonásával, a szélsőbaloldali kommunisták és a szociáldemokraták nélkül alakítja meg a nemzeti egység kormányát. A másik verzió szerint

Doumergue egyetlen aktív politikust sem vesz be kormányába.

legalább is a kamarák egyetlen tagját sem és csak néhány szenátorból és főként tisztviselőkből és előkelőségekből alakítja meg a kormányát. Hír szerint Doumergue nagyobb hatáskörrel kapta meg a megbízatást, mint összes eddigi elődei.

A deznált miniszterelnök zsebében van máris a házfeloszlató elnöki határozat.

bankár ugyanolyan létfeltételek között élhet hivatásának és végezheti munkáját, mint a többségi kartárs és az állam az erdélyi magyarság számára nyújtott megfelelő mértékben. Éppúgy megadja támogatását a magyar egyházaknak, iskoláknak, vállalatoknak, mint saját intézményeinek és vállalatoknak: a kormány elérése célját. Annak az országban, ahol nincsenek elsőrendű és másodrendű állampolgári megkülönböztetések, amelyben minden nemes kultúra szabadon virágozhat, követeve a gazdasági és a politikai közélet példáját: annak az

De ennek ellenére sem szándékozik egyelőre feloszlatni a kamarát, hanem hosszabb szabadságra akarja küldeni és az izgalmak lecsillapulása után a legsürgősebben meg fogja szavaztatni a költségvetést, utána pedig ismét szabadságra küldi a képviselőket. Beszélnek arról, hogy az új kormány nagyjelentőségű alkotmányreform végrehajtását is tervezi.

Politikai körökben már kombinálják az új kormány névsorát is, amelyben állítólag szerepel Marin, a szélső jobboldaliak vezére, Tardieu, a jobboldal vezetője, Paul Boncour, Herriot és Chaumet volt radikális párti miniszterelnök. Ebben a kombinációban Daladier nem szerepel.

A szociáldemokrata párt már eleve állást foglalt a nemzeti egység kormánya ellen és arra az álláspontra helyezkedett, hogy fascista terror buktatta meg a baloldali kormányzatot. A szociáldemokrata párt kifejezetten a jobboldali erők elleni tüntetés miatt határozta el a hétfői egy napos általános sztrájkot. Bár a sztrájk csak egy napra van tervbe véve, mégis nagyarányú előkészületek folynak az egész országban a szakszervezetek körében. Legújabb jelentések szerint azonban az általános sztrájkjal nem is várnak hétfőig, hanem

már szombaton fogják azt megtartani. A tervek szerint a kereskedelmi és ipari üzemekben állnak le ezen a napon a szakszervezetek tagjai, de nincs kizárva, hogy a beszüntetett munkások terjedni a sztrájk, sőt beszüntetik ebben az esetben a munkát a közvilágítási, vízszolgáltatási és közlekedési vállalatok munkásai is. Ha a sztrájk tényleg végrehajtásra kerül, abban az esetben ezen a napon nem lesz világlátás egész Franciaországban, megszűnik a vízszolgáltatás, a villamosok; sőt még a vonatok és esetleg a magánautók sem fognak közlekedni.

Az új kormányelnök

Gaston Doumergue egyébként 71 éves, tehát 1863-ban született. Hosszabb politikai pályafutása után 1913-ban nevezték ki Franciaország miniszterelnökévé és a háború után 1923-ban a szenátus elnöke lett. Ebből a méltóságból került 1924-ben a köztársasági elnöki székbe és hét éven át állott a francia köztársaság élén, amikor nem is engedte,

országának nem lehetnek panaszkodó népei. S annak a kormánynak, amely ezt létrehozta, nem lehetnek elégedetlen népkisebbségei. A kormányelnök kijelentései, melyeket az ország magyarságának hivatott közéleti vezetője előtt tett, mint életteliesség magok hullottak a kisebbségek lelkébe, amelyekből egy szebb jövő reményei csirázhatnak. Adja Isten, hogy ezt a nagyjövőköt vetést ne pusztíthassák el viharok, tüzek, vagy okatlan kezok; hogy ez a vetés élettel-áldott termést hozhasson az ország minden lakosa számára. (I.).

hogy újból jelöljék. Ekkor következett be az a híres elnökválasztás, amelyen Briand az akkori külügyminiszter, aki maga biztosra vette a megválasztását, kibukott és a tragikus végű Doumer szenátusi elnököt választották meg a köztársaság vezetőjévé. Doumergue azóta teljesen visszavonult a politikai élettől. A francia parlament elnöki nyugdíját szavazott meg számára és Doumergue azóta délfranciaországi birtokán pihent. Daladier legutóbbi megbízatása előtt Lebrun elnök már felkérte egyszer, hogy vállalja el a nemzeti egység kormányának megalakítását, de a megbízatást akkor elhárította magától. A legutóbb bekövetkezett véres események azonban most meggyőzték őt is arról, hogy csakis olyan ember vállalhat

kormányalakítást, aki kívül áll a napi politikán. Az ő meghívását úgy a jobboldali, mint a középpártok, sőt az eddigi kormányon volt radikális szociálisták is sürgették.

Éjszaka érkezett jelentések szerint a Doumergue-kormány összetételét még nem állapították meg. Azt remélik, hogy az új kormány mintaképéül az 1926. évi Poincaré-kormányt választja. Épp úgy, mint annakidején Poincaré nemzeti egység-kormányra, ez is meg akarja tartani minden körülmények között az arany standardját. Poincaré nevével azonban a külpolitikai kurzus kiéleződése is összefüggésben van.

Támadások a kormány ellen a kamara és a szenátus ülésein

Izgalmas jelenetek a mandátumok igazoltatásánál — Községi bíró mint legyenc a szenátus vitájában — Súlyos vádak a parlamentben

Bucurestiből jelentik: A Kamara csütörtöki ülésén a bihormegyei választások igazolása került sorra. Az ellenzéki petíciót Serdici képviselő terjesztette elő. A képviselő kifejtette, hogy ebben a megyében a kormány valószínűleg véres választásokat rendezett és a szabálytalanságok egész halmaza, karhatalmi visszaélések dokumentálják, hogy a választások igazatlanok voltak. A kormány részéről Mosoiu Tiberiu válaszolt és kijelentette, hogy a liberális párt igen népszerű Bihormegyében és ezért győzött fölényes többséggel. Ezután a Kamara igazolta a bihormegyei mandátumokat.

Bihormegye után Tutova megye került sorra. Raducanu nemzeti-parasztpárti képviselő vehemens támadást intézett a kormány ellen a tutovai választásokkal kapcsolatban.

— Védik a parlamentárizmust — mondta többek között — választási szónoklatokban, propagandabeszédekben sikra szállnak a parlamentárizmus mellett, azután a választásokon erőszakoskodással kiábrándítják az ország lakosságát a parlamentárizmusból — amikor annak ugyanis elég elensége van!

Iamandi alminiszter: Önök öt évi kormányzásuk ideje alatt megfosztották magukat attól, hogy kritikát gyakorolhassanak!

Raducanu: Az általunk lefolytatott két szabad választás ad erkölcsi jogot az önök választásának megbélyegzésére!

Iamandi: A kilencszázhuszonnyolcas választás még szabad volt, de a harminckettősről jobb nem beszélni!

Manolescu-Sfrunga: Roman megyében egészen nevétséges a nemzeti-parasztpárt! Még az önök pártjához tartozó községi tanácsosok is valamennyien a liberális pártra szavaztak!

Bolomir tábornok (kormánypárti) védelmébe veszi a tutovamegyei választásokat, majd Spineanu (kormánypárti) akar beszélni, de több oldalról lehurrogják. Ilyen kiáltások hangzanak az ellenzék soraiból:

— Ön eladta a regiment marháit! Maza hátul volt a fronton!

Spineanu nem tudja elmondani beszédét a nagy zaj miatt

A szenátus mai ülésén D. R. Ioanitescu tiltakozott az ellen, hogy jegyzőkönyvbe vették

azt, hogy Izmăil-, Covurhă-, Putna-, Olt- és Timismegyeik mandátumait a szenátus igazolta, holott ez eddig még sem történt. Aliminescu a szenátusi elnök hangsúlyozza, hogy az igazolás a legteljesebb törvényesség mellett megtörtént, legfeljebb D. R. Ioanitescu nem figyelt.

— Ha figyelmetlen volt, akkor ne reklamáljon! — mondta a szenátusi elnök, majd a Cahulmegyei petíciót terjesztették elő. A petíció elmondja, hogy Cahulmegye Congoli nevű községének bírája: egy Nichifor nevű egyén, aki rovottmunka betörő, D. R. Ioanitescu előmutat egy képet, amely Nichifor bírót mint fegyencet ábrázolja, láncokra verve, két szuronyos csendőr között. Erre olyan zaj tört ki, hogy D. R. Ioanitescu sokáig nem tudja folytatni beszédét. A botrány elcsendesülése után Ioanitescu így folytatja:

— Ez a rovottmunka egyén most rászeitotta régi jó ismerőseit: a csendőröket Rujinschi tábornokra, a Vitéz Mihály-rend lovagjára!

Az ellenzék soraiban hatalmas lármá, kiáltás támad erre a kijelentésre, úgy, hogy a kormány részéről hasztalanul kísérleteznek a válaszadással. Végül a zaj kissé elül s ekkor Costachescu és Gafencu államtitkárok védik a kormányt a támadással szemben.

A nemzeti-parasztpárt ma délelőtt fél 11 órakor elnökségi értekezletet tartott, amelyen részt vettek: Mihalache, Mironescu, Mirto, Madgearu, Voicu-Nitescu és Costachescu. Belső szervezeti ügyeket beszéltek meg, valamint olvasókörök felállítását javasolták. Mihalache délután 1 órakor eltávozott a gyűléstől és Tatarescu miniszterelnök lakására ment. Visszatérve beszámolt arról, hogy milyen tárgyalásokat folytatott a miniszterelnökkel. A lapok szerint a politikai fegyverszünet meghiusulása mégsem vehető bizonyosra, legálább is a két nagy kormányzó párt között tárgyalások folynak a békekötésre, mint azt Mihalache látogatása a kormányelnöknél is bizonyítja. A bucuresti-i lapok rámutatnak arra, hogy Mihalache és Tatarescu a bolgár király látogatása alkalmával a Peles-kastélyban beható eszmecsere folytattak. A tanácskozásokon részt vett II. Károly király is. Az uralkodó rá akarta beszélni Mihalachet, hogy járuljon hozzá a politikai béke megteremtéséhez. A miniszterelnök és a nemzeti-parasztpárti vezetőpolitikus mai tárgyalásairól kiadott kommuniké szerint Mihalache átadta a miniszterelnöknek azokat a tiszteket, bíráknak, csendőröknek és tisztviselőknél a névsorát, akiknek választási magatartása ellen kifogásokat emelnek.

A téli Isten

Irtta: MÓRA FERENC

Móra Ferenc, a kiváló magyar író halálának szomorú alkalmából közöljük alábbi novelláját, amelyet szívélyes üdvözlő-szavakkal, saját kézírásával korrigálva küldött az Aradi Közlöny legközelebbi ünnepi száma részére. Ebből az igazi móraférenci munkából már az elmúlt alk előérzete árát s varázslatos erővel hat az író gyermekkori emlékeinek visszaidézőse. Az ünnepi novellából Móra Ferenc hirtelen bekövetkezett halála miatt az Aradi Közlöny hátsólapján most posthumnus írásmű lett...

Negyvenhat esztendeje ismerem s azóta tartom vele a haragot. Nyolc éves voltam, a harmadik elemibe jártam s először léptem a közszeréplés terére. A közszeréplés tere az öreg templomunk volt, a félegyházi öreg templom, amilyen nincs több a világon. Én már sok híres templomban jártam a világnak és mindnyájában azt tapasztaltam, hogy a fölfelé szálló imádságok megakadnak a menyezetükben. Persze a legtöbb azért átfurakszik rajta, de vannak olyan imádságok is, amik ott véglegesen elakadnak és sohasé jutnak el a csillagokba. Némelyik világhírű dömnak a menyezetén méhrajok gyanánt csüggennek az elakadt imádságok — persze csak lehunyott szemmel lehet őket látni — talán olyan is van köztük, amelyik már ezer esztendeje ott alszik s majd csak a feltámadás trombitaszavára nyitja szét összezecskült szárnyát.

Hát a mi öreg-templomunknak az a különösége, hogy onnan minden imádság, minden sóhajlás azonnal fölrohant az égbe arany-níl gyanánt azóta, mióta a közszeréplői pályát megkezdtem benne.

Uri divatot kezdtek akkor a városunkban, karácsonyfát állítottak föl az öreg-templom szentélyében, az oltár mellett s kerestek valami alkalmas kisröngyöst, aki a mennyei fenyőt felköszöntse. No, szegény gyereket akkor se kellett Félegyházának Szegedről kölcsön kérni, futotta a kis-kunoknak a maguk emberségéből is. De a bibliai példázat szerint sokan voltak a hivatalosak, kevesen a kiválaszthatók. Az egyik selypített, a másikat kamaszollották, a harmadikat csak segéd-

lettel lehetett volna a karácsonyfa alá állítani. Tudniillik olyan körültekintő személlyel, aki a szónok orroszkáját rendben tartsa, ami azonban még se szokásos ilyen ünnepi alkalomnál. A legtöbbször meg az volt a baj, hogy az ijedségtől elállt a szavak, ami ugyan felnöttebb ünnepi szónokkal is megessék, de azok nem fakadnak sírva, hanem alkalmas köhögéssel segítenek magukon. Utóljára bennem összpontosult a közbizalom. Elég rongyosnak találtak, sápadt kis arcom volt és csengett a hangom, mint valami uri kisasszonyé.

— Aztán nem félsz majd, kis fiu? — emelte fel az állam valamelyik tanító ur.

— Nem félek én, csak a kutyáktól, — mondtam önérzetesen s kicsit halkabbra vettem a szót — meg a bakteróktól.

Megnyugtattak, hogy ezeket nem eresztik be a templomba s kezembe adták a köszöntő-verset, amit Fehér tanító ur irt, Isten nyugtassa a halóporában. Szép hosszú vers volt, még akkor is el tudom mondani, ha majd odafönt a nagyvizsgán találkozom a tanító urral.

Sok, sose hallott furcsa szó volt benne, mint a mondása, meg a jövel s ezekkel rikattam meg legjobban a Daru-uccai nemzetét a próbaszaválásokon. Akkor tapasztaltam először, hogy a szónok mindig akkor éri el a legnagyobb hatást, ha olyant mond, amit maga sem ért.

Minden program szerint ment, még az idő is előirásosan viselte magát. Karácsony böjtje reggelére akkora jégcsapok lógtak a tetőnkön, hogy a feldobott sapkámmal le birtam törni a hegyüket. Azóta se szopogattam jégcsapban olyan jóízűt. Olyan rohadt zsindey-zamatu volt, amilyent semmiféle cukrász nem tud produkálni. Amellett a torkot is edzette és nagy önbizalmat csepegtetett belém. Kezdő szónokoknak nagyon ajánlhatom, a jégcsap-szopogatástól elmúlik minden lámpaláz.

Azt nem vettem észre az uton, hogy fáznék, mert szegény édesanyám rámadta a nagykendőjét, csomóra kötve hátul a derekamon. Csak azért hullott a könnyem, mert az orromat, meg az államot harapdosta a hideg. Dehát ez nem szurt szemet senkinek, télen minden rendes orr cinegét fog. A tanítóké, tanítónőké is azt fogott, akik az iskola sarkán toporogva várakoztak rám. Egészen másért akadt meg rajtam a Honthy Berta kisasszony áldott szeme.

— Attól félek, — mosolyodott el, mikor meg-

látott — hogy ez a fiucska egy kicsit túlzásba viszi a rongyosságát. Mégis csak kellene rá valami kabátot adni.

Mindenki igazat adott neki, de hát hol vegyenek most hirtelenében egy gazdátlan kabátot? Az volt a terv, hogy majd a karácsonyfa-ünnep után Sente tanító ur elvisz a Stross szomszéd ruhás-boltjába és ott felruháznak a Jézus-nevében, de azt előbb meg kell szolgálni. Szerencsére az iskolaszolga ott ment el mellettünk, sietett a templomba, perzsa-galléros ünneplőben. Nagyon mogorva öreg férfi volt, el nem vette volna magát egy talicska majomért, de azért most beharmonozták az égi magasok a lelkét.

— Én odaadhatnám addig a gyerkőcnek a bekecsemet, — mondta egy kicsit vontatva, mintha csodálná önmagát.

— No, ezt megfizeti az Isten, — repkedett Berta kisasszony s mindjárt neki fogott kigombolni a jó embert a bekecsből.

— Jaj, kérem, én nem ezt gondoltam, — hőkölt vissza ijedten az öregember — hanem a hét-köznaplót. Már hozom is, kérem.

Hát nem lehet mondani, hogy nem hozta volna, mert csakugyan kihozta a hétköznaplót. Azt, amiben iskolát söpreni, kemencét fűteni, lámpát és pipát pucolni szokott. Rám is adták és bizonyosan nagyon jól állhatott, mert mindenki mosolygott rám, aki meglátott benne. Csakugyan egészen eltakarta a rongyosságomat, alul csak a csizmácskám hegye látszott ki belőle, a kezem feje pedig egyáltalán ki se látszott, a kezem feje már a könyök-táján meggondolta a dolgot és annál kinetbi tartózkodásra nem volt bírható. Arra is emlékszem, hogy nagyon finom petróleum-szaga volt az első urikabátnak, amit viseltem adatott.

A zsufoolt templomot se felejtsem el soha, ahová alig tudtunk utat törni: elől az urirendek, aztán a szűcsök és szabók, a csizmadiák és takácsok, legtöbbször pedig a subás, ködmönös kiskunok, a berliner-kendős öregasszonyok; a sötét oltárokon csillogó viaszgyertyák szaga összekeveredve a karácsonyi früstökével, a mézes foghagyományával, olyan nagy volt minden és én olyan kicsike! Igen, ez Osa tanító urnak is szüget ütött a fejébe, mikorra beviaskodtuk magunkat a szentélybe és közölte aggodalmát Agócs főtisztelendő urral.

(Folytatjuk.)

Dollfuss osztrák kancellár fontos tárgyalásai Budapesten

Ausztria politikai és gazdasági átszervezéséről nyilatkozott a kancellár — Pénteken reggel utazik haza Dollfuss — Cigányzenés mulatás a Nemzeti Kaszinóban — A budapesti Operában ünnepelték Dollfuss kancellárt

Budapestről jelentik: Dollfuss osztrák szövetségi kancellár ma folytatta tanácskozásait a magyar kormányférfiakkal. Már reggel 9 óra előtt megjelentek a miniszterelnökségen Gömbös Gyula miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, Imrédi Béla, Kállay és Fabinyi miniszterek és nem sokkal utóbb megérkezett Dollfuss kancellár is Bornbostel rendkívüli követ és Hennem Lipót báró budapesti osztrák követ társaságában. A tanácskozások délután 11 óráig tartottak és arról rövid hivatalos közleményt adtak ki. A közlemény megállapítja, hogy a kormány képviselői teljes összhangban tárgyalták le a két állam összefüggő gazdasági és politikai kérdéseit és a tanácskozások eredményeivel kölcsönösen meg vannak elégedve. *Megállapodás történt arról is, hogy az egymást közösen érdeklő ügyekben kölcsönös támogatást fejtenek ki és megbe-*

DOLLFUSS, osztrák kancellár

szélték a szoros együttműködés módjait is.

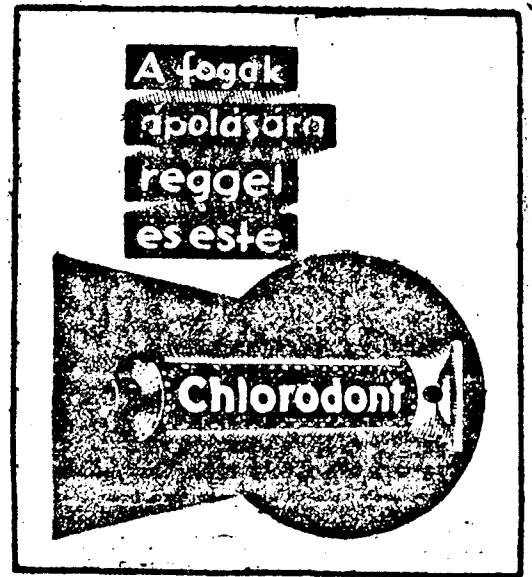
Délben fél tizenkét órakor Dollfuss kancellár nyilatkozatot adott a Dunapalota nagytermében összegyűlt magyar és külföldi újságírók előtt. Nyilatkozatának bevezetője az osztrák—magyar megegyezésről szól, majd

Ausztria belső átalakulására vonatkozólag kijelentette, hogy az ország gazdasági és politikai átszervezése folyamatban van és teljes eredménnyel fog végződni. Addig pedig az osztrák kormány szilárdan áll a helyén.

A sajtófogadtatás után a kancellár Serédi Jusztinián hercegprímást látogatta meg, majd kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós magyar kormányzó előtt, aki ezután ebédet adott a vendég tiszteletére. A magyar kormányzó a legmagasabb kitüntetésben részesítette az osztrák kancellárt, akinek kihallgatása alkalmával a magyar érdemkereszt nagykeresztjét nyújtotta át. Hornbostel Tivadár és Hennem báró osztrák követeknek a magyar érdemkereszt első osztályát adta a magyar kormányzó. Viszont Dollfuss kancellár délután adta az osztrák kitüntetések a magyar kormányférfiaknak. Hóman Bálint, Imrédi Béla és Kánya Kálmán miniszterek, valamint Nelky Jenő bécsi magyar követ a nagy aranyérem diszjévelnyét kapták a szalagokkal. Apor báró követ-ségét tanácsos a nagy arany érdemérem diszjévelnyét a csillagokkal és Teleki Gyula gróf követségi titkár a nagy arany érdemérem diszjévelnyét kapták. Az osztrák kancellár délután 4 órakor megtekintette a Tattersaalban rendezett lovasjátékot, este fél 8 órakor az Operaházban résztvett a tiszteletére rendezett diszelőadáson, utána 10 órakor Kánya Kálmán külügyminiszter diszvacsoráján vett részt.

Dollfuss osztrák kancellár, eredeti szándékától eltérően, nem utazott haza az esti 11 óra 40 perces gyorsvonattal, hanem csak a holnap reggel nyolc órakor induló vonattal hagyja el a magyar fővárost. Dollfuss kancellárt nem biztonsági okok késztették erre az elhatározásra, hanem, mint kijelentette, csupán azért tölti az éjszakát Budapesten, hogy fáradságait kipihenje. Éjszaka különben a Metropolitanból átvitték Pertis cigányzenekarárt a Nemzeti Kaszinóba, ahol Dollfuss kancellárnak magyar nótákat játszik.

A Királyi Operaház ma este diszelőadást rendezett Dollfuss szövetségi kancellár látogatásának alkalmából. Az előadáson megjelent Horthy Miklós magyar kormányzó feleségével és családjával és Dollfuss kancellár egyik első emeleti proscénium-páholyban Gömbös Gyula miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter társaságában foglalt helyet. A diszelőadáson a „Farsangi lakodalom” első felvonását és három balett-jelenetet mutattak be Liszt Ferenc zenéjével. A Farsangi lakodalom előadása közben alkalom nyílt a kancellár ünneplésére is. A vendéglátó gazda ugyanis a színpadon lévő asztalánál helyet foglaló vendégeket az eredeti szöveg megváltoztatásával így üdvözölte: Asszonyok, magyarok! A kancellár urra üritsük ezt az első serleget! A közönség észrevette a változtatást és percekig viharosan tapsolt, úgy, hogy Dollfuss kénytelen volt felemelkedni helyéről, hajlongva köszönni az ünneplést.

Közös frontot alkotott Anglia és Olaszország a leszerelés kérdésében

Londonból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai levelezője szerint London és Róma között szoros összeköttetés áll fenn a leszerelés kérdésében. Mussolini olasz miniszterelnök örömmel állapította meg, hogy a probléma tekintetében teljes az egyetértés az angol és az olasz kormányok álláspontja között. Ez az egyetértés különösen a következő főbb pontokban nyilvánult meg:

Németországot el kell látni a megfelelő védelemmel úgy a fegyverkezés, mint a létszám tekintetében. Kívánják, hogy Németország térjen vissza a Népszövetségbe és a leszerelési konferenciára. Létrejött az egyetértés abban a kérdésben is, hogy Franciaországnak és a többi erősen felfegyverzett államnak minél előbb jelentékeny módon csökkenteni kell a fegyverkezését.

Házasulandók!

Üveg, porcellán serviceok, evőeszközök és cellárok legolcsóbb beszerzési forrása. Modern képeretkezés feláron.

M. FISCHER nagyáruházában

Fehér Kereszt épület.

528

Szörnyű vihar tombol Európaszerte

A vihar ledöntötte a Budapest II. leadóállomásának antennáját

— Halottáldozatok — hatalmas kár —

Budapestről jelentik: A magyar fővárosban csütörtökön este borzasztó szélvihar keletkezett, amelynek következtében számos baleset történt. A szél leszakított több cégtáblát, amelyek lezuhanva, több károkat megsebesítettek. A magyar fővárosban a vihar következtében, este 36 helyen volt kéménytűz. Az éjszakai órákban még inkább fokozódott a vihar, amely Budapest II. leadóállomásának antennáját is ledöntötte.

Berlinből érkezett hír szerint, ott és a környéken szintén erős szélvihar dühög. Stockholmban ma váratlanul újból erős téli időjárás köszöntött be. Óriási hóviharak dúlnak a környéken, amelyek a hajóforgalmat is megbénították. Számos nagy hajó kénytelen volt félbeszakítani az utját. Óriási szélviharak jelentenek a Földközi-tenger közepén részben is, amelyek Tuniszban és Szardínia körül végeztek nagy pusztításokat.

Római jelentések szerint, Sassariiban napok óta vihar pusztít, amely a régi történelmi

falakat ledöntötte. Orihonoriban összeomlott egy ház és két ember meghalt. Terranovában egy egész városrész víz alá került. Megáradt patakok Szent Ferenc-falvát teljesen elzárták a világtól. A római Campagnóban nagy károkat okozott a vihar.

CORSO-MOZGO! mai műsora!

Propaganda helyárak! Lei 10, 15, 20.

BOLVÁRY—STOLZ
csodás operettje

Csókpa vár az asszony!

GUSTAV FRÖHLICH a daliás tengerész
JARMILLA NOVOTNA a bécsi opera híres énekesnője.

Jegyelővétel szombat, vasárnapra is!

Ma halászlé, turóscsusza és lángos **AUER-nél,**

Havi abonoma ebéd és vacsora 1000 lei. Négyfogásos ebéd étlap szerint 20.- lei. Banketteknek külön termék.

„Nem kell csüggedni! Megmentjük az aradi Kereskedelmi és Iparkamarát!”

— mondta Marcus Mihály dr., Arad kormánypárti képviselője az Aradi Közlönynek

Sasu kereskedelmi miniszter nem ígérte meg a Kamara fennmaradását — Beszámoló a küldöttség utjáról — Tovább folyik a küzdelem

Még hosszú ideig fogja foglalkoztatni az ország közvéleményét az aradi Kereskedelmi és Iparkamara fennmaradásának fontos problémája, amelynek megoldása érdekében tudvalevően hétfőn küldöttség utazott Bucurestibe Mateescu István kamarai elnök vezetése alatt. Az elnök magával vitte a 63 éves kamara óriási fontosságú működését dokumentáló memorandumot, amelyet a legutóbbi aradi nagygyűlésen felolvasott. A küldöttség szerdán délután járult Sasu kereskedelmi miniszter elé, aki nagy elfoglaltságára való tekintettel csak rövid ideig bír foglalkozni az aradi kamara ügyével. A küldöttség tagjai csütörtök délután érkeztek vissza a fővárosból. Eljárásuk eredményéről az alábbi tudósítást közöljük:

Marcus Mihály dr., Arad város kormánypárti országgyűlési képviselője, aradi vezérigazgató vezette a küldöttséget Sasu miniszterhez. Ő is szerdán érkezett haza Bucurestiből, ahol több mint egy hetet töltött. Marcus Mihály bemutatta az alábbi tagokból álló aradi küldöttséget Sasu miniszternek: Mateescu István kamarai elnököt, Domán Sándor alelnököt, báró Neuman Károlyt, Cotioiu Romulus dr., Manolescu Strunga képviselőket, Pauesti és Plesa aradi szenátorokat, Rappaport Miksa vezérigazgatót, Serbanescu mérnököt, Vulcu I. Maxim ipartestületi elnököt és Mohor Illést. Sasu miniszter a kereskedelmi és iparügyi miniszteri palota dísztermében fogadta az aradiakat. Az utazás célját Marcus Mihály dr. elnök ismertette tömören, majd Mateescu István elnök felolvasta az általa készített és lapunkban már ismertetett tartalmas memorandumot.

Sasu miniszter rövid válaszában azt közölte a küldöttséggel, hogy a kormány elhatározása szerint a jelenlegi 49 Kereskedelmi és Iparkamara helyett ezután csak 12 kerületi kamara működne, a többieket hozzácsatolnák a fekvésüknek leginkább megfelelő kereskedelmi és iparkamarákhoz, az aradi tehát a timisoaraihoz és az eddigi tervek szerint Aradon flókkamara végezné az eddigi munkát. A miniszter kijelentette, hogy a kormányt a közgazdasági érdekek irányították elhatározásában, majd Marcus Mihály dr.-tól ezt kérdezte:

— Az Ön véleménye szerint Timisoarának vagy Aradnak van-e nagyobb joga a kerületi kamarához? Arad vagy Timisoara nagyobb-e és fontosabb-e?

— Nekünk szükségünk van Kereskedelmi és Iparkamaránkra — felelte Marcus dr. — mi nem akarju Timisoarától a kamarát elvenni, de az aradi meg akarjuk tartani.

Sasu miniszter nem adott határozott választ arra nézve, hogy az aradi kamara megszűnik-e. Hogy a törvénytervezet mikor kerül a plénum elé, az ma még nem állapítható meg, annyi tény, hogy az előkészített törvények között a hetedik helyen áll a kamarák átszervezéséről szóló törvényjavaslat, tehát még hónapok telnek el, amíg a parlament foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Munkatársunk csütörtökön este beszélgetést folytatott Marcus Mihály dr.-ral, akinek nagyfontosságú nyilatkozatából megállapítható, hogy Arad számára nem tekinthető elveszettnek a Kereskedelmi és Iparkamara

és ha az összes társadalmi és politikai tényezők közös erővel folytatják az akciót, úgy azt

feltétlenül siker koronázza. Marcus Mihály dr. nyilatkozatát alább közöljük:

— Én és az aradi kamara elnöke kifejtettük Sasu miniszter ur előtt azokat a rendkívül fontos okokat, amelyek szükségessé teszik, hogy az aradi Kereskedelmi és Iparkamara továbbra is folytathassa működését.

— Ráműtünk arra, hogy Arad környéke: a Maros, a Körös és a Jiu-völgye igen számottevő gazdasági egység, amelynek kereskedelmi és ipari, pénzügyi érdekeit az aradi kamara védheti meg sikeresen. Ujabban az a terv merült fel, hogy Hunedoaravármegyét a brasovi kerületi kamarához csatolják, tehát Brasovból irányítanák a nagyfontosságú Jiu-völgy gazdasági életét, amit én abszurdnak tartok. Megállapítom, hogy a kormány intranzigens magatartást tanúsít a kérdésben, de azért

kellő eréllyel és megfelelő tapintattal tovább kell folytatni a küzdelmet az aradi kamara fennmaradása érdekében, nem szabad csüggedni, ne lankadjon el az akció, nem kell megváltozhatatlannak tartani ezt a törvénytervezetet, amelybe nem nyugodhatunk bele. Meggyőződésem sze-

rint az eréllyes és tapintatos akció sikerre fog vezetni.

— Képviselő ur feltétlenül az aradi kamara megmaradásának álláspontján van? — kérdeztük

— Természetesen. Én is kitarok a küzdelemben és írja meg, hogy Arad és Aradmegye kereskedői, iparosai mindenkor számíthatnak az én őszintén támogatásomra, és velük együtt kívánom megoldani ezt a nagyfontosságú problémát. Súlyt helyezek annak a publikálására is, hogy nem kizárólag az aradmegyei képviselők és szenátorok parlamenti akcióján múlik az aradi kamara sorsa. Sasu miniszter ur kijelentette, hogy a már ismert tervezetben levő álláspontot képviseli, azaz csupán 12 kereskedelmi kamarát kíván meghagyni az országban. Ez az ő princípiuma, de ezen változtatni lehet megfelelő agitációval, az összes fórumok teljes felvilágosításával. Oradeával együtt kell megvívni ezt a küzdelmet, amelynek sikeréhez óriási gazdasági érdekek fűződnek.

— Én ezután is intervenálni fogok és hiszem, hogy a siker nem marad el. A kérdést állandóan felszínen kell tartani, nem szabad csüggedni, még ha momentán nincs is olyan sikere a közbenjárásnak, ahogyan reméltük. Aradmegye képviselői és szenátorai a parlamentben teljes erejükkel szállanak sikra a Kereskedelmi és Iparkamara megmentéséért, mint ahogyan a Mezőgazdasági Kamarát sikerült Arad számára megmenteni.

Végül megkérdeztük: van-e alapja annak a bucaresti-i híresztelésnek, hogy az állam többszáz millió lej megtakarítást remél a kereskedelmi és iparkamarák átszervezésével kapcsolatban? Marcus dr. mosolyogva válaszolta:

— A mesék világába tartozik ez a híresztelés. Nem is tudom, hogyan kerülhetett ez forgalomba. B. L.

Leleplezték Bucurestiben a kommunista ifjumunkások vezéreit

Aradi származású ismert kommunista nő letartóztatása — „Vörös február”-t készítettek elő a kommunisták

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i állambiztonsági hivatal kommunista szervezkedést leplezett le és egyben megállapította azt is, hogy kik a romániai kommunista ifjumunkásszövetség titkos központjának vezetői. A sziguranca emberei házkutatást tartottak a Strada Mitropolitul Iosif 50. számú házban, ahol megtalálták a kommunisták nyomdáját és sokszorosító gépeit. Házkutatást tartottak a Strada Matasari 25. számú házban is, ahol nagymennyiségű illegális propagandairatot foglaltak le, többek között különböző folyóiratokat és rőpcédulákat. Így megtalálták a „Tanarul leninist”, „Descatusarea”, „Brazda”, „Scanteia” „Buletinul” és „Alarma” című lapokat. A propagandairatokból kiderült, hogy

a szervezet ténylegintézeteket és sztrájkokat készített elő február hetedikére,

amikor a grivitai elitettek ügyének fellebbezését tárgyalták. Ugyancsak tüntetéssel akarták megünnepelni február 16-án a grivitai események évfordulóját. Ezt a napot Vörös Február néven akarták megünnepelni.

A sziguranca letartóztatta többek között az aradi származású Rancez Évát, míg a többi letartóztatottak névsora a következő: Mihai Imre, Litman Strul, Gresch Sára, Tauba Riszker, Nemes János, Kádár Balázs, Zalán Károly, Zalán Paula, Berkovics Ica, Risker Klára, Avigdar Karola, Klinger Toni, Löbel Adolf és Csikós Ilona.

Nagyszabású kiállítás!
Csillogó mese!
Nagyszerű zene!
Finom humor!
Bőkezű rendezés!

**AZ ÉJFÉLI
RANDEVU**

bemutatója ma a SELECT-ben!

MEGHALT MÓRA FERENC, a kiváló magyar író és publicista

Szombaton délelőtt 11 órakor temelik Szegeden a nagy magyar író

A magyar irodalom és publicisztika egyik világhíró, fényes fátyla aludt ki a mai napon. Móra Ferenc, a legnemesebb magyar próza s az őseredetű magyar nyelv kiváló művelője, ma, rövid betegskedés után, Szegeden elhunyt. A népszerű író és publicista korai halála sokáig pótolhatatlan veszteséget jelent és mindenütt, ahol magyarok élnek s ahová Móra Ferenc zsenijének sugárzása eljutott, őszinte, mélyeséges fájdalommal értesültek a legmagyarabb író haláláról.

Móra Ferenc 1879. július 19-én született Kiskunfélegyházán. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte s egy évig segédtanár volt egy kis városkában. Már ekkor irogatni kezdett. Előtörő tehetsége csakhamar utat talált a nyilvánosság elé: 1902-ben a Szegedi Napló munkatársa lett s ennél a lapnál dolgozott, több, mint egy évtizeden keresztül egyfolytában, míg 1913-ban a Szegedi Napló főszerkesztői pozícióját foglalta el. Móra Ferenc Tömörkényi Istvánnal együtt indult el az irodalomnak azon a pipacsvirágos, buzakalászos, egyenes ösvényén, amely a legmagyarabb prózához vezet... A szegedi és szeged-környéki szintizta magyar nép lelke öltött formát Móra Ferenc írásaiban és novellái, eredeti, ősmagyar humorról átszótt elbeszélései, csakhamar utat találtak a nagyközönség szívéhez.

Móra Ferenc, az író

Publicisztikai működésén kívül, mint lírikus s a gyermekirodalom művelője tűnt ki az első években. A költészettel is a legvalódiabb magyar irány szellemében jevezte el magát. A nagy magyar írók leginkább rövidebb lélegzetű novellái és hírlapi cikkei tették általánosan népszerűvé. Leginkább Mikszáth Kálmánhoz hasonlították stílusát, amely optimista, őszinte derűjével és tiszta irodalmiságával, üdítően hatott a magyar irodalomban. Mikszáth Kálmán munkáihoz abban hasonlított leginkább Móra Ferenc írása, hogy mindketten tökéletesen ismerték az igazmondást és nagyszerűen értettek hozzá, hogy az igazságot régi római módra, nevetve és mosolvt, derűt hintve mondják meg az emberek szemébe. Móra Ferenc humora azonban mélyebb forrásból táplálkozott: nem a hétszilvafás nemességéből, hanem a magyarság legszélesebb, legmélyebben ágyazott rétegéből. Tudása és tanultsága valamennyi magyar írónál alaposabb és látóköre a legmagasabb kulturáltságnak megfelelően, széles horizontokat ölel fel. Móra Ferenc munkáinak egyik sarkalatos erőnye az is, hogy erkölcsi mértéke, amellyel az emberi cselekedeteket bírálja, híján van a legkisebb opportunizmusnak is és tiszta optimizmus hatja át írásait.

Legutóbbi munkái közül nagy sikert ért el az „Ének a buzamezőkről”. „A festő halála”. „Egy cár, akit várnak és egyéb kiasott riportok” című kötetei és az „Arany koporsó” című hatalmas történelmi munkája, amely a nagy hun fejedelemtől, Attiláról szól. Valamennyi munkája nagy érdeklődéssel találkozott és a mai súlyos időkben is Móra Ferenc azok közé az írók közé tartozott, akiknek munkái nagy keresletnek örvendhettek. Legutóbb két bájos, finom humorról átszótt, művészi formájú ifjúsági munkája került a könyvpiacon ismét: „Hol volt, hol nem volt” és a „Dióbel királyfi”.

Móra Ferenc, mint a Magyar Hírlap főmunkatársa szerzett széleskörű olvasóközönséget. Cikkeit, zamatos, eredeti ősmorrral és tiszta ítéletképeséggel megírt hírlapi munkáit a nagy budapesti napilap olvasói örömmel várták. A Magyar Hírlap vasárnapi számaiban állandóan harmadik oldalon, tisztelet helyen hozta le Móra Ferenc írásait, amelyek soha sem tévesztették el hatásukat a közönségre. Móra Ferenc közönséget nevelt magának és az igazi, eredeti magyar irodalomnak. Hónapokig cikkezett egy időben kis unokáiról „Vadember” címen és ezek a cikkek örökké ragyogó igazgyöngyszemei maradnak a magyar irodalomnak.

Móra Ferenc archeológiai és zoológiai kutatásairól és ilyen irányú értékes munkálkodásáról is közismert volt. A szegedi városi múzeum igazgatója és a könyvtár őre volt 1904. óta és ezen minőségében sikeres ásatásokat is végzett Szeged környékén, ahol több ízben tárt fel ókori temetőket és ősi hum sírokat. A Petőfi-társaság 1915-ben választotta tagjai közé és évtizedek óta titkára volt a szegedi Dugonics-társaságnak. 1929-ben Kiskunfélegyháza, szülővárosa díszpolgárává választotta és 1932-ben a szegedi Ferenc József tudományegyetem disz doktorává avatta. Szeged város tanácsa éppen most készült arra, hogy februári közgyűlésén Szeged város díszpolgárává válassza meg. Tagja volt a Petőfi- és Kiskunfélegyháza-társaságnak és nemrég tüntette ki díszoklevéllel a szegedi Tömörkényi-társaság. Alig néhány nappal halála előtt választották meg Szegeden a szabóiparosok testületének tiszteletbeli elnökévé. Ez alkalomból kedves formában mondott köszönetet az iparos-társadalom részéről megnyilvánult kitüntető tiszteletért: elmondotta, hogy apja szücsmester volt s miután régi szokás az, hogy a szabók nem tartják egyenrangúnak magukkal a szücsöket, most, hogy a szücsmester fiát a szabók testülete tiszteletbeli elnökévé választja, teljesen átérzi ennek a kitüntetésnek megtisztelő voltát. Ezen kijelentés után a szegedi ipartestület, vagyis az iparosok összessége megválasztotta Móra Ferencet tiszteletbeli díszelnökké. Ennél mi sem lehet jellemzőbb Móra Ferenc nagy népszerűségére.

Betegsége és halála

Móra Ferenc tulajdonképpen már hosszabb idő óta betegeskedett. Legutóbb vesebántalmakkal két ízben volt szanatóriumban, műtétet is hajtottak végre rajta és néhány héten keresztül élet-halál között lebegett a kórházi ágyon. Akkor is a világ minden tájáról, ahol magyarok élnek, őszinte, aggódó részvét szállott a beteg író szanatóriumi szobája felé és táviratok, levelek özönével keresték fel hódoló Móra Ferencet. Az író nem sokára elhagyta a szanatóriumot. Orvosai azt hitték, hogy megmentették az életnek, azonban betegsége ismét kiújult és kedden hirtelen válságra fordult Móra Ferenc állapota. A nagybeteg író ágyánál családtagjain kívül P.-Gulácsy Irén a hírneves író nő virrasztott napokon keresztül. Szerdán Móra Ferenc magához tért, elbeszélgetett hozzátartozóival, hősiesen vigasztalta környezetét. Mindenkihez volt egy-két kedves szava. Azután elvesztette eszméletét és iszonyu fájdalmai lettek urrá rajta. Az orvosok morfium-injekcióval igyekeztek enyhíteni fájdalmait mindaddig, amíg a halál meg nem váltotta szenvedéseitől a kiváló magyar író és publicistát. Móra Ferenc halálával a magyar irodalom egyik erős, ősi talajban gyökerező fája dőlt ki, tiszta irodalmat, poézist jelentő munkái azonban örökké élni fognak.

Szeged városa saját halottjának tekinti Móra Ferencet és temetését szombaton délelőtt 11 órakor rendezik a Kulturpalota előcsarnokából. A város vezetősége Glattfelder Gyula dr. püspököt kérte fel a gyászszertartás végzésére és a város valamennyi középületére és iskolájára kitztek a gyászlobogót.

Comsa Gergely dr. görög keleti püspök akciót indított a Budapesten levő Goidu-alapítvány kiadásáért

Emlékmise Radnán — Terjedelmes memorandum a kultuszminisztériumhoz a kétszáz ezer forintos Goidu-alapítványért

Az elmúlt napokban a radnai görög keleti templomban emlékmisét tartottak Goidu Emánuel halálának évfordulója alkalmából. Az emlékmisét maga dr. Comsa Gergely aradi görög keleti püspök pontifikálta, aki az Isten-tisztelet után felhívta a hívőket, készítsenek terjedelmes memorandumot, amelyben a kultuszminisztériumot felkéri, interveniáljon a magyar kormánynál a Goidu-alapítvány kiadása érdekében. A püspök felszólalása nyo-

mán elkészítették a beadványt, amelyen számos aláírás szerepel és amelyben a kultuszminisztériumhoz fordulnak, kérve az alapítvány kiadása érdekében a megfelelő intervenciót. Annakidején 200 ezer forintot tett ki a most Budapesten kezelt alapítvány, amelynek célja a szegény román ifjak egyetemi tanulmányainak elősegítése. Az egész radnai járásban megindult az akció és a memorandumok a közeli napokban terjesztik Bucurestibe.

ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

CONSTRUCTIA ÉPITOIPAR RT.

Strada Iosif Vulcan No. 6.

Tritthaler Ferenc és Nachtnébel Ödön főmérnök műszaki vezetése alatt vállal mindennemű új építkezést, tervezést, művezetést a legkisebb átalakításoktól a legmodernebb kivitelig.

Genral-Mozgó: SZÖKÖTT FEGYENC VAGYOK! Róbert Elliott Burns emlékiratai az atalantai börtönben átélt szenvedéseiről. Főszerében: Paul Muni.

Select-Mozgó: Premier: AZ ÉJFÉLI RANDEVU. Német filmoperett, azoknak a fájából, amiket sohasem lehet megenni. Főszerében: Lee Parry, Karl Jöken, Adele Sandrock.

Február 17-én Hellas-estély a Fehér Keresztben

Lebontják Budapesten a titokzatos Orczy-palotát

A modern kor szelleme halálra tette Budapest legérdekesebb palotáját — Ahol Sándor cár leghíresebb szerelmi regénye indult — Több száz szidó szörnyű halála az Orczy-ház pincéjében

Budapestről jelentik: A kor halad és a haladással megváltozik a városok képe is. Budapesten már évek óta tanácskoznak az úgynevezett sugárut megépítéséről. Eddig a legfőbb akadályt a leendő sugárut útjában álló paloták és házak okozták. Most ezek az akadályok is elmúltak, mert a főváros a sugárutba beleszó házakat klsajátítja. A lebontásra kerülő épületek között a legérdekesebb a régi, híres Orczy-palota. Fakó-sárga homlokzata idegenül bámul a Károly-körút forgatagába, a hideg tömb a multban él, Sándor cásra emlékszik és sok-sok diszes karneválra és régi, forró teatralis estékre. Kötetekre való emléke van az Orczy-háznak.

A bécsi kongresszus idején három uralkodó tekintette meg az épületben játszó színtársulat előadásait. *Ferenc császár, Sándor cár és Frigyes Vilmos porosz király.* Amíg azonban az osztrák császár és a porosz király csak könnyebb és futó kalandokat bonyolított le báró Orczy nagy szíveséggel rendelkezésükre bocsájtott lakosztályaiban, addig Sándor, minden oroszok cárja egy életre tartó szerelmi emléket vitt el az Orczy-palotából.

Sándor cár halálosan beleszeretett a színház ünnepelt művésznőjébe.

az olasz származású Signora Schindlerbe és a művésznő viszonzta is a hatalmas cár érzelmeit. *Anzelmus Weber, a színház karmestere emiatt féltékenységből rá is lőtt a cásra.* A merényletnek csak az volt a következménye, hogy Anzelmus Weber öngyilkos lett és Sándor cár magával vitte a leányt Oroszországba. A cár nagylelkűnek mutatkozott és pénzt küldött a szerelmes karmesternek, de az adományt az már nem kaphatta meg. Viszont Signora Schindler, aki halála percéig Sándor cár mellett maradt, talán sohasem tudta meg, hogy vőlegénye, Anzelmus mester az életével fizetett ezért a kalandért. A merényletet annakidején nagy titokban tartották és a botrányon felbőszült háziúr, báró Orczy László a színészeket kilakoltatta saját külön színházából. Attól kezdve aztán ötven évig csak véletlen vándortrüppök tartottak előadásokat Budapesten.

De van félelmetes emléke is a palotának: az a földalatti folyosó, amely pincegádorától a

Holnap este: a 93-as gyalogezred bálja

Az Iparos Otthon nagytermében tartja meg bálját az aradi háziezred

Holnap, február 10-ikén este rendez meg az aradi háziezred tisztikara, valamint a már hetekkel ezelőtt megválasztott lelkes hölgygárda a 93-as gyalogezred hagyományos bálját. Mint minden évben, a háziezred bálját ezúttal is az Iparos Otthon nagytermében tartják meg, amely ebből az alkalomból ragyogóan és ötletesen feldiszipve várja a szórakozni vágyókat. A meglepetések egész sorozata, tombola, stb. stb. gondoskodik a közönség szórakoztatásáról, valamint arról, hogy a február 10-iki bál éjszaka valóban felejthetetlen élménye legyen azoknak, akik a 93-as gyalogezred bálján megjelennek. Külön meglepetés lesz a világvárosi nivóju Espana-jazz, amely előreláthatólag a kora hajnal órákig fogja játszani az érzelmes tangókat, az álomszerű walse-okat, Pompás, ragyogó tiszt uniformisok, elegánsabbnál-elegánsabb estélyi ruhák és kiapadhatatlan jókedv, kitünő hangulat: ezek jellemzik minden évben a 93-as gyalogezred bálját. A befolyó tiszta jövedelmet az ezred zenekarának fejlesztésére fordítják. Az a lelkes munka, amelyet a hölgygárdával karöltve a rendezőség már hetek óta kifejti, biztosítja a háziezred báljának sikerét.

Dunáig húzódtott és amelyet utközben több földalatti terem szakított meg. Az egyik hatalmas teremben húzódtak meg azok a zsidók, akiknek napszálltakor el kellett volna hagyniok a várost, de Boráros János polgármester hallgatag beleegyezésével ott éjszakázhattak. Ott érte őket a nagy árvíz is és

amikor a vészes napok után felkutatták ezt a földalatti menedékhelyet, száz és száz csontvázat találtak.

valamennyit a nyirkos falaknak támaszkodva. Az árvíz elől akartak menekülni szegények, de a polgármester szigorú parancsára esténként lezárták a pincegádor vasrácsos kapuját és

erre nem volt szabadulás. Neki támaszkodtak hát a falnak és magasra emelték a fejüket, de a víz nem kegyelmezett és amikor visszatárodott medrébe: otthagya halálos áldozatait Budapest legtitokzatosabb házának pincéjében.

Egy másik földalatti teremben, a hírhedt Thais főkapitánysága idején, a hetvenes években, titkos kártyabarlang volt. Ott játszott a vasárlarcos is, aki nem volt más, mint Belez-nay Sámuel gróf, az, aki később az apját agyonlőtte, az, aki halálosan szerelmes volt Boráros János leányába, a szép Bettykébe. Hosszu, romantikus történet volt ez, számos ponyvaregény témája. A vasárlarcos meg is szöktette Bettykét és titokban megesküdtött vele... Később, testben-lélekben megtörve, szegényen, betegen, rongyosan, gyermekével a karján állított be a leány az apai házba, de nem talált pardont az öreg Borárosnál.

Az Orczy-házban táncolt először Pesten a híres ballerina: Elsner Fanny és innen vitte magával a szerencsétlen Bettyke árván maradt gyermekét. Itt muzsikált Strauss, a híres keringőkirály is és még rengeteget lehetne mesélni az Orczy-palota regényes multjáról és hátborzongató titkairól.

BLOCH H.

a régi helyén van,

fényképészeti cikkek raktára,
magnagyobbítva
bejárat — ideiglenesen —
a kapu alól jobbra.

Oriási választék angol-, francia stb. gyártmányu lemezek, vegyszerek és fényképező-gépekben. Telefonszám 126-
Telefon- és sürgönyrendelések azonnal elintéztetnek:

Kisebb regie — kisebb árak!

529

Talajviz teszi használhatatlanná az aradi új zsidótemető számára kijelölt gáji területet

Új területet kér Aradváros vezetőségétől az aradi Chevra Kadisa elnöksége — 1940-ben már nem lehet a jelenlegi temetőbe temetkezni — A családi mauzóleumok használatának ügye is rövidesen a városvezetőség elé kerül

Az aradi Chevra Kadisa Szent Egylet vezetőségének kérelmére Aradváros tanácsa az elmúlt rezsim idején, mint ismeretes, hét és fél kilométernyi távolságban a belvárostól, Arad-Gáj területén jelölte ki az egylet számára az új aradi zsidótemető helyét. A tanácsi határozat után az egyesület vezetősége megsejmelte a város által kijelölt új temető-területet és megdöbbenéssel állapította meg, hogy az új temető részére kijelölt, üres városi telken, *illetve a telek alatt állandó talajviz van, amely a legelső sírgödör megásása után felszökik a földből.* A talajviz jelenléte természetesen használhatatlanná teszi az egész területet temetői célok szempontjából, amennyiben oda sem temetkezni, sem építkezni nem lehet, azonfelül az egészségügyi törvény is tiltja, hogy talajvizes területet jelöljenek ki temetői célokra.

Az aradi Szent Egylet vezetősége a fenti súlyos körülmények megállapítása után az elmúlt nap folyamán kettős beadvánnyal fordult Aradváros új interimár-bizottságához. Az egyik beadványában a Szent Egylet vezetősége markáns szavakkal tárja fel az új temetői terület súlyos hátrányait, más felől pedig kifejti azt a szempontot is, hogy *a viszonylagosan óriási távolság súlyosan megnehezítené az új temető halottainak hozzátartozói számára azt, hogy kegyeletes érzéseiknek elhunyt szeretteik sírjánál áldozhassanak.* A fenti komoly okokra való hivatkozással az aradi Chevra Kadisa vezetősége arra kérte Aradváros új vezetőségét, hogy megfelelő területen, amely mindenféle törvényes szempontból kifogástalan, ne a város külterületein, hanem a belvárosi részek közelében jelöljék ki az 1940. évben megnyitandó zsidótemető helyét.

A másik beadvány ugyancsak jogos panaszt tár az egylet részéről a városvezetőség elé. Ebben a beadványban az egylet vezetősége arra mutat rá, hogy amikor az emlékezetes városi tanács-határozatot meghozták, amelyben leszőgezést nyert, hogy az 1940. esztendő után a jelenlegi zsidótemetőbe többé temetkezni nem szabad, elfeledkeztek annak figyelembevételéről, hogy ugyanakkor a régi temetőben számos családi sírboltot, mauzóleumot és kriptát építettek a tehetősebb aradi családok, kimondottan azzal a céllal, hogy a családtagok halálzásuk sorrendjében egy családi kriptában temetkezhessenek. Mivel ez a kegyeletes és ápolandó szokás nem ütközik a temetők élet-tartamát szabályozó törvényes intézkedésekbe, kérte a Chevra Kadisa vezetősége, hogy *mondja ki a városvezetőség a családi kriptáknak az 1940. év után is érvényben álló használati jogát.*

Az aradi szentegylet vezetőségének mindkét jogos, alaposan megindokolt kérelmét Aradváros Interimár-bizottsága a közeli jövőben veszi tárgyalás alá. Csaknem bizonyosra vehető, hogy mindkét természetes kérelmet a városvezetőség teljes tárgyilagossággal és jóakarattal fogja érdemben elbírálni.

Erdélyi olaj- és szappangyár, megfelelő kőszpénzbiztosítékkal rendelkező

agilis képviselőt keres

Arad és vidékére. — Ajánlatokat „Bizományi Iparokat” jelleggel az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 581

HIREK

Éva almája — dinnye

A különböző országok természettudósai már évek óta törők a fejüket, vajon tényleg alma volt-e az a gyümölcs, amelyet Éva anyánk annak idején csábító mosoly kíséretében átnyújtott Ádám apánknak, amivel előidézte az első bűnbeszéket? Egy pontban valamennyi tudós megegyezik, még pedig abban, hogy egész bizonyosan nem alma volt a kérdéses gyümölcs, mivel az eddigi tudományos megismerések arra mutatnak, hogy a Paradicsomban, de még annak környékén sem volt abban az időben almafa.

Ezzel szemben egész a legutóbbi időkig nem nyert pontos megállapítást, hogy milyen gyümölcs volt az, amely megtörte Ádám állhatatlanságát. Néhány tudós azt állítja, hogy Ádámot egy banánnal csábították el, viszont legújabban több francia tudós arra a meggyőződésre jutott, hogy a tiltott gyümölcs egy dinnye volt. A francia tudósok arra alapítják feltevéseit, hogy az a kifejezés, amelyet a legkülönbözőbb nyelven a dinnye megjelölésére használtak, tartalmazza az atya és anya szó tövét. Így például a dinnyét angolul Papaw-nak nevezik, arabul babay-nak, portugálul mamao-nak, malájul papamoyának, hindosztánul pedig papayanak.

A tudás gyümölcse körül keletkezett vita ugyan még ezzel nem nyert elintézését, aminek fő oka az, hogy eddig még nem igen akadt tudós, aki más nézetben lévő kollégáit meggyőzte volna a maga igazáról. A kérdés mindenesetre az, vajon érdekl-e egyáltalán a mai zürzavaros időkben a közönséges halandókat az a kérdés, hogy Ádám almába barámba, vagy dinnyébe harapott-e?

— **IDŐPROGNÓZIS:** Megélnénk a szelekkel, esetleg csapadék várható. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

— **Henrik holland herceg és Budapest.** Budapestről jelentik: Henrik holland herceg ma utazott haza Hollandiába. Elutazása előtt környezetének kijelentette, hogy annyira megtetszett neki a magyar főváros, hogy júniusban ismét vissza fog térni.

— **Előléptetések és kinevezések az aradi törvényszéknél.** A hivatalos lap mai számában megjelentek a bírói előléptetések és kinevezések. Megjelent Orezeanu Romul törvényszéki főelőnök, valamint dr. Moldovan Sabin szekcielőnök előléptetése, majd a következő kinevezések Aradon és Aradmegyében: Mandru Miklós törvényszéki előnök rangban bíró lett, Topoiu Constantin aradi törvényszéki bíró Romanatira helyezték, míg helyébe Grecu Dumitru romanatini törvényszéki bíró került. Slama Ferenc chisineui járásbíró a salajmegyei Rodnára, Erdős Mátyás dr. buteni járásbíró pedig a somesmegyei Garbaura helyezték, Mircea Marinescu detai járásbíró az aradi járásbíróshoz került, dr. Popovici Sever aradi ügyvédet Chisineura neveztek ki, Panigal Béla segédbíró a maramuresmegyei Viseul de susról Butenibe került.

— **Dr. Glattfelder Gyula püspök a szegedi egyetem diszjoktora.** Szegedről jelentik: Az itteni tudományegyetemen díszes ünnepség keretében avatták fel ma dr. Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspököt diszjoktorrá. Az ünnepségen megjelent a kultuszminisztérium képviselőjében Angyal Pál rektor.

— **Véres kommunista tüntetések Genfben.** Genfben jelentik: Ma éjszaka Genfben véres kommunista tüntetések folytak le. A kommunisták egy hitehagyott pap vezetésével megtámadták a keresztény-szocialistákat és egy szakszervezeti titkárt úgy megverték, hogy a szerencsétlen ember kórházba szállítása után meghalt. Súlyosan megsebesítettek a tüntetők egy fiatal keresztény-szocialista íróit. A lapok megdöbbenéssel konstatálják, hogy a rendőrség egyáltalán nem avatkozott a zavargásokba, aminek oka nyilvánvalóan az, hogy Nicol rendőrségi főparancsnok szélsőséges elveket vall.

Aradiak budapesti találkozó és szórakozó helye

Negresco

kávéház a Dunakorzón

— **A magyar—orosz egyezmény.** Budapestről jelentik: Az egységes párt délelőtt értekezletet tartott, amelyen Kánva Kálmán magyar külügyminiszter referált a magyar—orosz egyezményről. Keglevich gróf felszólalása után egyhangulag tudomásul vették az egyezmény megkötését. Megállapították, hogy a kereskedelmi képviselő csak a diplomáciai képviselővel együtt májusban fog kiépülni.

— **MOZGÓSÍTOTTÁK AZ OSZTRÁK VÉDŐRSÉGET.** Bécsből jelentik: Foy alkancellár, az osztrák közbiztonsági alakulatok vezére az önkéntes védőrség csapatainak mozgósítását rendelte el. A parancs alapján közel tizenhétézer ember vonul be szolgálattételre.

— **Öngyilkos éjjeli őr, aki gyárigazgató volt.** Budapestről jelentik: Horváth József volt cementgyári igazgató ma agyonlőtte magát és meghalt. Negyven évig állott a Melokko-gyár szolgálatában és husz évvel ezelőtt a gyár vezetője lett. Fizetését néhány évvel ezelőtt 80 pengőre szállították le, majd amikor a gyár így is nehézségekkel küzdött, akkor havi 15 pengő fizetést adtak csak neki és éjjeli őrnök alkalmazták. Emiatt keseredett el annyira, hogy öngyilkosságra határozta el magát.

Eljárás a munkaügyi minisztérium ellen — a vasárnapi munkaszünet megszegéséért

Bucurestiből jelentik: Nem mindennapi eset foglalkoztatja a bucaresti-i sajtót. A munkaügyi minisztériumnak a Calea Grivitein levő palotájában van egy borbély-műhely, amelyről legutóbb megállapították a munkaügyi inspektorátus közegei, hogy nem tartja be a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendelkezéseket. A törvény értelmében ezért a háztulajdonost is felelősség terheli és így előállt az a furcsa helyzet, hogy eljárás indult meg a munkaügyi minisztérium ellen — a vasárnapi munkaszünet megszegése miatt.

— **Nagyarányu adóbóncsalás Timisoarán.** Timisoaráról jelentik: Nagyszabásu adóbóncsalást leplezte le a timisoarai pénzügyigazgatóságon. Az adóbónokkal való fizetések az adófizetőnek tudvalevőleg nyilatkozatot kell benyújtania, melyben feltüntetni az adóbón sorszámát, valamint a kiállított összeget is. Az adóbónnal történt fizetést a hivatalnak a nyugtán is fel kell tüntetni és a nyugtamásolatot a pénzügyigazgatóságnál könyvvizsgálat alkalmával bemutatni. Az első számú adóhivatal által beszolgáltatott adóhátralék könyvelésének felülvizsgálásakor a főkönyvelő észrevette, hogy több másodpéldányon javításvakarás nyoma észlelhető, viszont talált olyanokat is, amelyekről feltételezhető volt, hogy készpénz fizetés ellenében állították ki őket és csak utólag vezették rájuk az adóbón számát. Az ügyben Pasare Pompil dr. pénzügyi vezérfelügyelő vezette be a vizsgálatot. A vezérfelügyelő mindenekelőtt az összes eredeti nyugtákat kéri be és ezekből állapítja meg, hogy milyen szabálytalanságok történtek.

Adóbónokat

legjobb árban vesz

Goldschmidt Bank

— **Vadorzókat fogtak Savarsinban.** Savarsini tudósítónk jelenti: Érdekes körülmények között fogott el Gruita Tódor csendőrmester, Lupas Mihály szakaszvezető és ifj. Urdl Antal erdész két vadorzót. Az erdész és a csendőrök napok óta figyelemmel kísérték a vadorzókat, akik érdekes módon, nem puskával, hanem úgynevezett zárkacsapdával igyekeznek állatokat elejteni. A zárkacsapdához nagy figyelem kell. Két fa közé erős sodronykötelet kötnek hurok formában és amikor az őz, vagy más vad a hurokhoz ér, hirtelen a nyakára szorul. A vad ki akar szabadulni, miáltal a kötél még szorosabbra fonódik, úgy, hogy az állat saját magát akasztja fel. A nyomozók egész sereg ilyen hurok-csapdát fedeztek fel és tegnap is egy ilyen nyomába kerültek. Legnagyobb meglepetésükre a csapda közelében két puskával vadászó vadorzót találtak: Popescu Demeter (Cuia) és Stanciu János (Toc) községbeli lakosok személyében. Miután jómodu emberek eltekintettek az őrizetbevételüktől és csupán fegyvereiket kobozták el és megindították ellenük az eljárást.

— **Felakasztotta magát egy semlaci gazda.** Ma jelentés érkezett az Aradi megyei bíróságról, hogy Dániel Péter semlaci gazdalkodó felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen. Az ügyben megindult a vizsgálat.

JURANIA TELEFON: 480.

MA, PENTEKEN 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{4}$ órakor PREMIER. LEGOLCSOBB HELYARAK

LUPE VELEZ

Tört szárnnyak (Mexikol szenvedély.)

D. u. 8-kor utó jara 6 Lejes átlag helyarakkal

Victoria és huszárja

FRIEDL SC. USTER, PETROVITS S., ABRAHAM PAL zenéie

Jön: CONRAD ROME EXPRESS
VEIDT

— **Uj napközi gyermekotthont rendez be a város a szociáldemokrata pártban.** Az aradi szociáldemokrata párttagozat csütörtökön bejelentette a város népielőlteti hivatalánál, hogy egy napközi gyermekotthon céljaira szívesen rendelkezésére bocsátja a Str. Moise Nicoara 2. szám alatti párt helyiségeit a nappali órákban. A párttagozat bejelentését Pop dr. városi közgyám köszönettel vette tudomásul a város népielőlteti bizottsága nevében, amely az általunk már részletesen ismerttetett szociális akciót megindította az utcán kóborló és kolduló gyermekek társadalmi megmentése érdekében és valószínűleg már a jövő héten az aradi jótékony nőegyletek állandó inspekciónak felügyelete alatt már működésbe is helyezik az új napközi gyermekotthont.

— **Házasság.** Jakovszky Piri és Mátyás László kántortanító február hó 11-én, délután fél 6 órakor tartják esküvőjüket a máriaradnai kegytemplomban. (Minden külön értesítés helyett).

— **ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE.** G. Mumm szenzációs kémregénye: „A kabuli titok”, amely most jelent meg Marosi Rudolf fordításában, az Aradi Közlöny előfizetői számára a 60 lejes bolti ár helyett 15 lej. Miután nagyszámu előjegyzés történt már eddig és a regény csak korlátozott példányszámban kapható, tanácsos, ha mielőbb megrendelik azok, akik igényt tartanak a kiadványra. A regény kapható Aradon az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, vidéken lapterjesztőinknél.

— **Büntügy az elvitt butorok miatt.** Grubner Dezső ellen nemrégiben feljelentést tett Rosenfeld Franciska 78 éves idős magánzónő, aki azzal vádolta meg rokonát, hogy három szoba butort, százezer lej értékben elszállított lakásáról és annak egy részét eladta. A büntügy 1933. augusztusában indult meg és ma került tárgyalásra az aradi törvényszék előtt. A mai tárgyaláson a védő az elhalasztást kérte, azzal az indoklással, hogy nem tanulmányozta át az iratokat. A bíróság helyt adott a kérelemnek és elhalasztotta a tárgyalást.

Sodoma és Gomorha titka

Sodoma és Gomorha pusztulása, amelyről a biblia egész pontos tudósítást közöl, régóta foglalkoztatja a tudósokat. Egy német geológus megállapítása szerint Krisztus előtt 1900-ban történhetett Sodoma és Gomorha pusztulása, amelyet földrengés idézett elő. A földrengés következtében a Holt-tenger melléknél elsüllyedt a földkéreg egy része a rajtalevő helységekkel együtt. A romok között tűzvész támadt és a földrengés rémségeit a tűzvész fokozta. A tudós szerint Zoár városa, ahova Lóth menekülhetett, a földrengéstől nem szenvedett semmit.

— **Vakmerő betörés történt tegnap fényes nappal Pecican.** Özvegy Ekkelné házában lakik özvegy Csik Istvánné, aki már hónapok óta Aradon tartózkodik. A háztulajdonosnőnek feltűnt, hogy a lezártak hitt lakás ajtaja nyitva áll. Figyelni kezdett és nem sokkal később látta, amint egy ismerősnek tetsző flatalember nagy csomaggal a háza alatt távozik. Nyomban értesítette a csendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre. Megállapítást nyert, hogy a lakás ajtaját álkulccsal nyitotta ki a látogató. Miután a szobában a szekrények ajtajai tárva-nyitva álltak üresen, nyilvánvaló volt, hogy nagyobb szabású betörés történt. A megadott személyleírás alapján megindult nyomozásnak csakhamar eredménye is lett, mert az esti órákban letartóztatták Szabó Lajos szobafestőt, akinél a csomagok egy részét meg is találták. Özvegy Csikné, a lakás tulajdonosnője a csendőrség telefonon kéréste haza a kár megállapítása céljából.

— **Epe- és májbetegségeknek, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferule József” keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti.**

— **Ma az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**
FÖLDES: Str. Eminescu.
KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand.
ROZSNYAI: Piata Avram Iancu.

Szétmarcangolta öngyilkos gazdája holttestét két kiéhezett kutya

Brünnből jelentik: A Brünn közelében lévő Lössch környékén az elmúlt éjjel borzalmas tragédia játszódott le, amely nagy izgalomban tartja az egész környék lakosságát. A közelben lévő Rika-völgyben igen népszerű kis vendéglője volt Mucha Tamásnak, akinek korcsmáját sűrűn felkeresték a brünni kirándulók. A vendéglőst, aki a háboruban rokkanttá vált, az utóbbi időben igen súlyos csapások érték.

Leányát olyan férfi vette el, aki elverte a házasságát és aztán az asszonyt otthagyta, úgy, hogy az apja nyakán élt. Más különböző körülmények is olyan szerencsétlenül találkoztak össze, hogy a rokkant vendéglős pillanatnyi elmezavarásban, amikor teljesen egyedül volt odahaza, agyonlőtte magát és nyomban meghalt. Felesége, aki az éjszakát Lösschben töltötte, másnap délfelé ment haza és amint belépett lakásukba, szörnyű látvány tárult szemébe. Az ágyon heverve találta holtan férjét, akinek feje és nyaka teljesen szét volt marcangolva. A szobában volt Mucha két kutya is, amelyek ijedten kotródtak a sarokba. Csakhamar kiderült, hogy a kiéhezett állatok falták fel és marcangolták szét gazdájuk holttestét. Mucha felesége a borzalmak hatása alatt idegösszeroppanást szenvedett.

Az erdélyi szászok elnöke Hitlerhez megy

Sibiából jelentik: A nemzeti-szocialisták és mérsékelt szászok között békülési tárgyalások folynak, amelyeknek célja egységessé tenni ismét a szász népet. Miután a békét utójában főképpen Guth Waldemar, a néptanács elnökének személye áll, mert súlyosan megsértette legutóbb Clondys püspököt, komoly formában szó van arról, hogy Guth távozik a néptanács éléről és Németországba költözik, ahol Hitler jelentős pozíciót biztosít számára.

— Pénteken írják alá a Balkán-paktumot. Athénből jelentik: A Balkán-paktumot pénteken délelőtt 11 órakor írják alá.

— Tanácskozások az ország fizetőképességéről a külföldi szakértőkkel. Bucurestiből jelentik: a Cassa de Depuneri-nél holnap tanácskoznak a külföldi szakértők Slavescu pénzügyminiszterrel, valamint a pénzügyminiszterium több vezetőjével az ország pénzügyi helyzete ügyében. A megbeszélés alkalomával reflektálnak a külföldi szakértők a pénzügyminiszter legutóbbi memorandumára és ismertetik véleményüket az ország fizetőképessége tekintetében.

LUPE VELEZ

— Meghosszabbították az I. O. V. tagok vasúti igazolványainak érvényét. Cluiról jelentik: Az I. O. V. ezután értesíti tagjait, hogy vasúti igazolványaik érvényét március 1-ig meghosszabbították.

— A jégkorong-világ bajnokság mai versenyei. Milánóból jelentik: A jégkorong-világ bajnokság mai versenyén Németország csapata játszott Franciaország csapata ellen. A német csapat 4:0 arányban megérdemelt, szép győzelmet aratott.

— Ma új hites fordítót neveztek ki az aradi törvényszékhez. A timisoarai tábla főelnöke Selejan Teodor ismert aradi kereskedelmi iskolai tanárt nevezte ki hites fordítónak és tolmácsnak, a magyar és német nyelvekre. Az általánosan ismert román nyelv-kurzusairól ismert tanár kinevezését széles körben szimpátiával fogadták.

Olcsó béli cipők!

Selyem, kivágott és pános cipők 225.— lejtől.
Antilop és lack alkalmi és estélyi cipők legújabb divatformákban legolcsóbban vásárolhatók az

„EGRA“ ezelőtt „RECLAM“

cipőáruházában Arad, Str. Metianu 9.

FIGYELEM: csakis Orbán cukrászdával szemben.
Tessék kirakatainkat megtekinteni!

Az erdélyi aranybányák jövedelméből finanszírozza a kormány a konverziót

Slavescu pénzügyminiszter tervezete szerint 30 évi időtartamra a Banca Nationala kapja meg az erdélyi aranybányák koncesszióját — Az aranybányák jövedelméből fedezi a jegybank a konverzió által okozott veszteségeket

Az ország gazdasági köreit élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy *miképpen fogja megoldani a kormány a konverzió hosszú idő óta vajdó és végleges intézkedésre váró problémáját.* Slavescu pénzügyminiszternek az a nézete, hogy a kérdésben csak akkor lehet végső és kielégítő megoldást hozni, ha *előtérítik a konverzió finanszírozásához szükséges eszközöket* és ha ennek érdekében úgy az állam, mint a Banca Nationala áldozatokat hoz. A pénzügyminiszter természetesen azt is szem előtt tartja, hogy a jegybank megfelelő garanciákat kapjon, nehogy a konverzió művelete esetleg kedvezőtlenül befolyásolja a nemzeti valuta sorsát.

Az a bizottság, amelyet a konverziós törvény elkészítésére küldtek ki, tudvalevőleg úgy döntött, hogy *úgy a városi, mint a falusi, illetve mezőgazdasági adósságoknál 50 százalékos elengedéseket alkalmaznak.* Ez az intézkedés természetesen bizonyos mértékben károkat jelent az összes hitelintézeteknek, de *elsősorban a Banca Nationalának, amelytől ezek a bankok visszszámítást élveztek.* Slavescu pénzügyminiszter legutóbbi hosszú megbeszéléseket folytatott Dimítrescuval, a Banca Nationala új kormányzójával, Tatarescu miniszterelnökkel, valamint Bratianu Dinu volt pénzügyminiszterrel, a liberális-párt jelenlegi elnökével és kifejtette előtűk a konverzió megoldására vonatkozó tervét.

A terv abból a megállapításból indul ki, hogy a konverzió, illetve

az adósságok csökkentése károkat okoz a Banca Nationalának és ezeket a károkat az államnak kell megtéríteni.

Slavescu pénzügyminiszter terve szerint

az állam harminc évi időtartamra a Banca Nationala részére koncesszionálná az erdélyi aranybányákat és ezzel kárpótolná a jegybankot azokért a veszteségekért, amelyek a konverzió következtében elszennved.

Az utóbbi időben aranytermelésünk tudvalevőleg évről-évre emelkedett. 1932-ben Románia 3500 kgr. aranyat termelt és ennek kétharmadát a „Mica“-társaság szolgáltatta. Az elmúlt hónapokban az állam különböző intézkedéseket fogantatott az aranytermelés fokozása érdekében. Abban az esetben, ha a pénzügyminiszter terve megvalósul, az erdélyi aranybányák termelése a koncesszió időtartamára a Banca Nationala tulajdonába kerül. A bányászott arany értékét természetesen leírják abból az összegből, amelyet a jegybank a konverzióra ráfizet. A Banca Nationala a terv valóra válása esetén nagy befektetéseket eszközöl az aranytermelés fokozására. A pénzügyminiszter tervét a legközelebbi jövőben az összes illetékes tényezők megvitatják. Ha a tervezetet ezek a tényezők magukéva teszik, akkor a konverzió finanszírozásának kérdése megoldottnak tekinthető.

Meg akarták ölni fanárait a gyulai bukott diákok

Gyuláról jelentik: Megdöbbenő cseménnyel tett jelentést a gyulai polgári fiúiskola tanári kara a tankerületi főigazgatóságnak. Mint megállapítást nyert, az iskola több osztályának növendékei szövetséget alakítottak azzal a céllal, hogy elteszik láb alól azokat a tanárokat, akik őket a félv alkalmával megbuktatták. A fantasztikus terv szerencsére megvalósítása előtt kirobbant. A szövetséget az egyik polgárista édesapja leplezte le, aki védelmet kért fia részére, mert azt két osztálytársa lelövélssel fenyegette meg. Az iskolaigazgató által levezetett vizsgálat megállapította, hogy a diákok egy Browning-pisztollyal és egy Flaubert-fegyverrel rendelkeztek. A vizsgálat során az egyik diák elárulta a fegyverek rejtékhelyét és amikor egy tanár kíséretében ott megjelent, a pisztolyt hirtelen a tanárra fogta, aki azonban azt kicsavarta a diák kezéből. A titkos szövetség tagjait természetesen kicsapják az iskolából és gyermekbiróság elé állítják.

LUPE VELEZ

— Felmentett aradi soffőr. Ma került az aradi törvényszék első szekciója elé Gavrilovics Béla aradi soffőr, akit azzal vádoltak, hogy halálra gázolta Vanicsek Augustza 76 éves aradi magánzónót. Emlékezetes az a halálos autógázolás, amely a múlt évben történt a Strada Marasesti és Consistoriului sarkán. A kocsit, amelyet Gavrilovics vezetett, a Strada Consistoriului felé haladt, amikor hirtelen az autó elé került a 76 éves matróna, akit Gavrilovics már nem tudott kikerülni. A tanak a soffőr mellett vallottak, mire a bíróság felmentette a vádlottat, azzal az indoklással, hogy a bizonyítás során megállapítást nyert, hogy az áldozat maga volt az oka halálának.

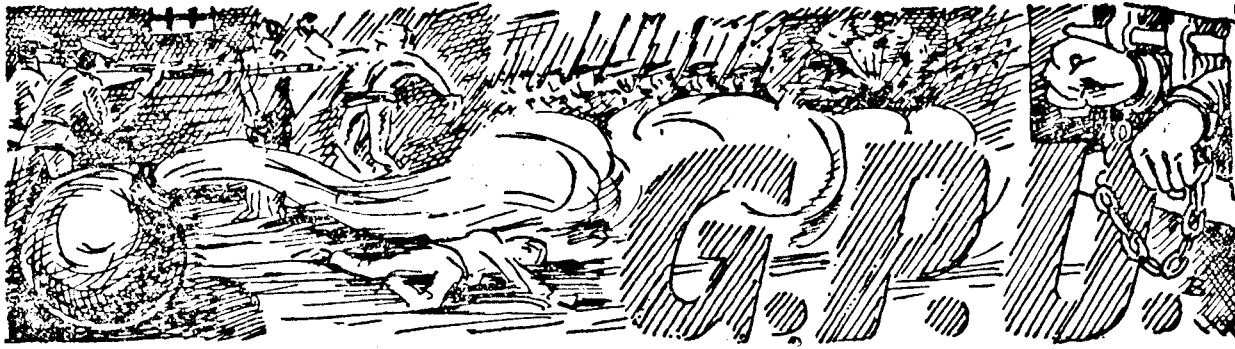
— Revolverrel játszott a hétéves kisgyerek és — agyonlőtte magát. Bécsből jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt az ausztriai Mürzstegben. Engelbrecht itteni vendéglős hétéves kisfia, a család egyetlen gyermeke, eddig még ki nem derített módon revolverhez jutott és játszadozni kezdett a fegyverrel. A revolver elszűk a gyermek kezében és a golyó a kisfiu hasába fúródott. A szerencsétlen gyermeket beszállították a legközelebbi kórházba. Néhány órai szenvedés után meghalt.

— Az aradi Masamódból. Városszerte általános érdeklődés nyilvánul meg az aradi kalapszalontulajdonosok vasárnap délután 6 órai kezdettel az Iparos-Otthon összes termeiben megtartandó nagyszabású tea-délutánja iránt. A tea-délután fő attrakciója az a fővárosi keretek között beállított tavaszi divatrevü, amely Arad társadalmának hölgyközönségét érdeklő legközelebbi Párisi, bécsi, budapesti kalapmodellek, a tavaszi divat legelegánsabb öltözetei kerülnek bemutatásra a „Masamódból” nagyszabású divatrevüjének keretében. A divatrevü mellett hangulatos, öleletes műsor szolgál még a közönség szórakoztatására és az illatos, párologó tea mellé finom szendvicseket, süteményeket szervíroz az izlésesen felcserített hideg büffé. Nagyszerű jazz-zenekar szolgáltatja a zenét a táncoskedvő fiatalság részére és a bál előkészületeit tekintve, vasárnap délután 6 órától a késő éjszakai órákig ragyogó hangulat fog uralkodni az aradi kalapszalontulajdonosok táncos, műsoros tea-délutánján. A „Masamódból” teljes bevétele jótékony célt szolgál, amennyiben az Iparos Aggmenházban akarnak munkában megőszülni, szegénysorsu masamódok részére otthon biztosítani. A tea-délután sikere érdekében lelkes, buzgó hölgygárda munkálkodik és így az őszinte siker elmaradhatatlan.

— Tümeges szokás az idegenlégióból. Gibraltárból jelentik: A napokban ideérkezett két angol fiatalember, aki a francia idegenlégióból szökött meg Marokkóból. A szökevények elmondották, hogy együtt szöktek meg három némettel, egy amerikaival, egy svájccal, egy belgával és egy oroszral. Társaik sorsáról azonban nem tudtak felvilágosítást adni.

LUPE VELEZ

— 18 év múltán kenőccsel távolította el testéből a gránátszilánkot. Mattikhofenből jelentik: Érdekes módon szabadult meg szenvedéseitől egy Adolf Fischer nevű idevaló magántisztviselő, akinek testében 18 évig bujkált egy gránátszilánk. Fischer még 1915-ben súlyosan megsebesült a hátnál és orosz fogságba került. Az orosz kórházban hosszú kezelés után meg is gyógyították, de Fischer később a jobb válla alatt gyakran heves fájdalmakat érzett. A tisztviselő most újból megvizsgáltatta magát és az orvos kenőccsöt írt számára. A kezelésnek meglepő eredménye volt, mert néhány nappal ezelőtt a kúra folytán előbujt a bőr alól egy 6 milliméteres gránátszilánk, amelyet Fischer 18 évig hordott testében.

Fordította: MAROSI RUDOLF (9) Irtta: Dr. KARL KINDERMANN

Utolsó üzenetek a halál küszöbén

Böbeszédü társam ezután a saját sorsát ismertette:

— Valamikor hatalmas gyáram volt. Az októberi forradalom kitörése után nacionalizálták az üzemet és én elvesztettem egész vagyonomat. Alkalmi alkalmazott lettem saját gyáramban. Néhány év múlva a kommunisták intrikája folytán elvesztettem állásomat és ügynökösködni kezdtem, hogy családomat eltarthassam. Alkalmi üzleteket csináltam. Három hónappal ezelőtt egy autót adtam el, amit valamelyik kommunista az egyik állami üzemből lopott el, anélkül, hogy tudtam volna a kocsi eredetéről. Gazdasági ellenforradalmárként tartóztattak le és valószínűleg Szibériába száműznek. Kétségbeesítő érzés számomra, hogy teljes bizonytalanságban vagyok feleségem és leányom sorsáról. Ha nem is érte őket bántódás, kenyérkereső nélkül maradtak.

Beszélgetés közben körülnéztem a nagy cellában. Nyomban megállapítottam, hogy valamikor konyha lehetett, a kályha helyét az egyik sarokban láttam. Az egykori konyha egyetlen ablakán nem volt üveg, kartonlap helyettesítette azt, amely természetesen nem akadályozta meg, hogy a hideg szél vigan fujdogáljon a cellába. A rettenetesen piszkos falakon felírásokat vettem észre. Halálba induló szerencsétlen emberek örökölték meg pár sorban tragédiájukat. Egykori gyáros barátom segítségével betűzgettem ki ezeket a feliratokat.

„1922. december 16-áról 17-ikére virradó éjszaka ebből a cellából kísérték az agyonlövésre tizenkét szocialistát. Neveik.... (olvashatatlanok.) Eljetelek boldogul!”

„Itt várt kivégzésére Szuchanov lelkész. Imádkozzatok lelkéért.”

Egy bandita a következőképpen örökölte meg nevét:

„Itt ült Valery Roschka és várta, hogy agyonlövésre vigyék.”

A mondat végére egy kezét rajzolt és ha az ember a szemközti falon azt a helyet kereste meg, amelyre a kéz mutatott, a mondat folytatására bukkant:

„A.... kow (olvashatatlan) elkövetett gyilkosságot tettese nem én vagyok. A tényleges gyilkos Simeon.... (kibetűzhetetlen) aki az 58-as cellában ül.”

Levél egy kályhacsőben

Lélekbemerkolónan megrázó volt egy Jekaterinburg vidékéről származó paraszt pársoros testamentuma:

„Kérem a jó embereket, akik a Jekaterinburg közeli.... (a falu nevét elfelejtettem) községbe kerülnek, értesítsék feleségemet, Sofia Ivanovná, hogy engem 1921. júniusában itt agyonlőttek. Jótékony emberek! Gondoskodjatok árva gyermekeimről. Testvéreim! Imádkozzatok értem, mert ártatlanul ölték meg.”

Az egykori gyáros, aki ugylátszik sokat tapasztalt háromhavi ittléte alatt, egy rendkívül érdekes esetet mesélt el a feliratokkal kapcsolatban. Egy letartóztatottat üres cellában helyezték el. A falon felírás volt, amely közölte, hogy a letartóztatott egyik barátja a szomszéd cella lakója. Megadta a módot arra, hogy érintkezésbe juthasson vele. A két cellának közös kályhacsőve volt. És a cső egyik résén át lehetett a szomszédba levelet csusztatni. A naiv ember beugrott a cselnek. És a levelet másnap a szomszéd cellában egy G. P. U. ügynök vette át. Három nap múlva a szerencsétlen embert agyonlőtték.

Megismerkedtem itt is egy volt katonatiszttel. Miután nem tudom, hogy még mindig a G. P. U. kezében van-e, beszámolómban megváltoztatom

a nevét, éppen úgy, mint ahogy kénytelen vagyok az összes élő fogolytársaim nevét megváltoztatni, nehogy rajtuk bosszút álljanak. A tisztet nevezzük Alexandrovits Sándornak. Negyven év körüli férfi, aránylag elég jól öltözve, rossz németiséggel szólított meg:

— Isten hozta nálunk! Ha még nem fatalista, legyen nyugodt, hamarosan azzá válik. Nekem az a meggyőződés, hogy a G. P. U. börtönében előbb-utóbb Spengler hívévé lesz.

Még sokáig filozofált a volt katonatiszt, aki a Kolcsak hadsereg tagja volt. Naponta várta, hogy az őt a sokat emlegetett pincébe vigye. És filozofikus nyugalommal várta az utolsó percekét.

Meglepett, hogy néhány fogolynak élelmiszerei vannak. Elmondották nekem, hetenként egyszer-kétszer „Peredatscha”-hoz jutnak. Ez nem egyéb, mint a hozzátartozóktól kapott szeretet-adomány, amelyet becsületesen széjjelosztottak a kevésbé szerencsés társaik között. Az elkövetkező hetekben magam is ennek köszönhettem, hogy éhen nem haltam, mert a börtön kosztja rossz volt és kevés. Kérdezősködtem, hogyan történik a csomagok beadása?

A foglyok segélyezése

A vizsgálóbírótól függ, melyik fogolynak engedélyez „Peredatscha”-t. Hetenként kétszer hozhatják be a rokonok és barátok a meghatározott súlyú csomagot, amelynek tartalmát a legtüzetesebben vizsgálják felül. A kenyeret hajszálvékony szeletekre vagdossák fel, a konzervdobozokat felbontják és kiüritik, a ruhaneműt széjjelbontják, majd újra összevarratják. Minden csomaghoz cédulát mellékelnek, amelyen felsorolják, mit küldenek be. Ezt a cédulát az egyik börtönhivatalnok másolja le, nehogy a kézírásból is következtethessen valakit a fogoly. A csomagoló-papírt is mászal cserélik fel. És sok esetben mégis kijátszák a G. P. U. éberségét. Az élelmiszerek útján sikerült egyeseknek üzenniök bentlévő rokonuknak vagy barátjuknak. Fekete kenyér például azt jelentette, hogy nem sikerült a közbenjárás a kiszabadításra, a fehér kenyér viszont reményre intett...

Sok esetben az örök egyszerűen elvették a csomagokat és maguk fogyasztották el azok tartalmát. Panaszt tenni hiábavaló lett volna.

Voltak olyanok, akiket a „Politikai Vöröskereszt” segített, amelynek élén a jószívűről híres Peschkowa asszony állott. Sokat segített ez az asszony a politikai foglyokon és még többet segített volna, ha a G. P. U. meg nem akadályozta volna a tevékenységét. Peschkowa asszony személyesen nem léphetett érintkezésbe a foglyokkal és így teljesen a vizsgálóbírótól függött, továbbítja-e és ha igen, kinek, ezeket az adományokat. Legszívesebben betiltották volna ennek a jótékony egyesületnek a működését, de nem merték. Attól félték főként, hogy a külföldön viszont betiltják a kommunista Vörös Segélyt, amelynek bevallott célja a bebörtönzött kommunista foglyok segélyezése volt, de titokban azonban mindenütt kommunista zavargásokat készített elő. A két egyesület között tehát lényeges különbség mutatkozott, mert Peschkowa asszony szervezete — politikai neve dacára is — semmiféle politikával nem foglalkozott, míg a Vörös Segély működése főként ezen a téren mutatkozott.

Néhány érdekes sorsot örökíték meg:

Alexandrovits Sándor a volt tiszt tragédiája a következő: Mint előbb említettem, Kolcsak hadseregében küzdött a vörös terror ellen. Miután az admirálist Irkuckban agyonlőtték, Alexandrovits Sándor visszatért Moszkvába. Nem tudott megél-

Üdít és szépít a Germanidree Puder és Crém

hetést találni. Végre elhatározta, hogy külföldre szökik. Hetekig tervezgetett, míg végre azt találta leghelyesebbnek, ha Románia felé megy és a Dnyeszteren keresztül menekül át a szovjet határon. A terv nem sikerült. Egy, a Dnyeszter közeli erdőben elfogták és miután igazoló irásai nem voltak, kénygyanusként szállították Moszkvába. A G. P. U. vezére minden bírósági tárgyalás mellőzésével halálra ítélték. Az ítéletet azonban rejtélyes okoknál fogva nem hajtották végre. Alexandrovits Sándor egy éve várta már agyonlövését.

Még érdekesebb volt Mihajlovits író sorsa. A harminc esztendőes író nem kevesebb, vádolták, minthogy államcsinyt készített elő és megakarta buktatni a tanácsköztársaságot. A „nagy összeesküvés” néhány álmódzó író agyában született meg. Arról tárgyaltak ezek az emberek, mennyivel jobb volt az írónak az előbbi rezsim alatt és hogyan lehetne megbuktatni a kommunizmust. Egy papírlapra le is írták, kiket akarnak miniszterekként az új kormányban. Játék volt az egész, minden komoly alap nélkül. Az álmódzó költők egyetlen lépést sem tettek terveik megvalósításáért, csak otthon szöttek tovább egymás között meséiket az új orosz államról. A G. P. U. azonban másként fogta fel a dolgot. Örömmel kapott az alkalmon, hogy bebizonyíthatta éberségét és nagy elánnal fogott hozzá az „ellenforradalom” megsemmisítéséhez. Az álmódókat letartóztatták. De velük együtt mindazokat, akik a miniszteri listán szerepeltek. Akik szegények nem is tudtak az egész álmóról. Mihajlovits, akinek szintén sejtelve sem volt az ügyről, kultuszminiszterként szerepelt a listán. Így akarták bebizonyítani iránta érzett nagybecsülésüket. Szegények, akkor még nem sejtették, hogy ez a nagybecsülés börtönbe fogja juttatni kollégájukat. A terrorisztikus államcsiny tervezőit néhány nap múlva agyonlőtték, míg a miniszteri listán szereplőket halálra ítélték. Eddig az ítéletet még nem hajtották végre.

FILM KÖZLÖNY

Eiféli randevu...

Filmoperett sajtóbemutatója a Select-moziban.

Ez a hangulatos, kedves filmoperett már az új Németország, a Harmadik Birodalom filmterméke. Meglepetéssel látjuk, hogy a német filmoperettek lényege most sem változott. Szeszélyes, fiatal hercegnő a hősnője, aki hallás után beleszeret Niedermayer rádióénekes férfias, megnyerő tenorjába. „Liebe auf den ersten Ton!” A hercegnő meghívja kamaráénekesi címmel a széphangu tenoristát udvarához, egy feltétele van azonban, hogy az énekesnek nem szabad nőnek lenni. Pedig Niedermayernek szép szöke felesége és aranyos kis fiacskája van. A karrier mégis a legfontosabb s felesége kérésére mint nőtlen kamaráénekes elmegy a hercegnő udvarába. Itt aztán annyi humoros, ötletes és szellemesen beállított jelenetre adódik alkalom, hogy az ember nem győz mulatni rajta. Szerepel még a darabban egy herceg is — mi kell még egy jó filmoperetthez? — aki a hercegnő kezeré pályázik. Ezt a herceget alakítja Johannes Riemann, a legerősebb tagja az operett-ensemblének. Eredeti humorával, elegáns játékával épp olyan megnyerő, mint nehéz drámai szerepeiben. Karl Jöken, a berlini Opera kiváló tenoristája néhány szép dallal és Lohengrin nagyáriával gyönyörködteti a közönséget. Lee Parry, a szép szöke filmsztár derűs, vidám és rendkívül közvetlen. A hercegnő szerepében új színésznő: Lizzi Waldmüller mutatkozik be igen előnyösen. Temperamentuma és csengő hangja sikert biztosít számára. Nem szabad megfeledkezniünk Adele Sandrockról, erről az aranyos öregasszonyról sem, aki már annyi filmet tett elevenné elragadó humorával. Az új német filmoperett őszinte sikert érdemel.

MAGYAR-BÁL febr. 10-én a Fehér Keresztben.

Beírat a fötéren.

341

A tartalékos tisztek jelentkezése

Az aradi hadkiegészítő parancsnokság értesíti a körzetébe tartozó tartalékos tiszteket, hogy az Md. E. I. carnetek láttaozása ez év március 1. és május 31. között történik délelőtt 10-től 12-ig és délután 16-tól 17-ig. Szerda és szombat délután, valamint ünnepnapokon szünetel a láttaozás. A tartalékos tiszteket carnetjeikkel láttaozás végett a várban lévő hadkiegészítő parancsnokságnál (Cercul de Recrutare) kell jelentkezniük és ugyanekkor (kapitányi rangig) be kell mutatniuk felszerelésüket, valamint a katonai szabályzatban előírt 29-es számú egyenruhát. A lovastisztekek magukkal kell vinniük a lóhoz szükséges felszerelést: nyergét, kantárt, pokrócot, zablót, kötőféket, köteleit, keféit, vedret, tarisznyát, stb. A külföldön tartózkodó tartalékos tisztekek a követségeken vagy konzulátusokon kell a törvényes időn belül jelentkezniük. A lovassági tisztekek ugyanekkor részletes jelentést kell benyújtaniuk lovassági felszerelésükről. Abban az esetben, ha valakit más akadályoz meg abban, hogy jelentkezzen, carnetjét, valamint a birtokában lévő mozgósítási parancsokat valamelyik nagykorú rokonával küldheti láttaozásra, egyben pedig részletes írásbeli jelentést kell tennie arról, hogy miért nem jelenhetett meg személyesen. Azon tartalékos tiszteket, akikről megállapítás nyer, hogy a valóságban meg nem felelő jelentést terjesztettek be, vagy, hogy kölcsönvett felszereléssel jelentkeztek, a tiszti szabályzat 34. paragrafusának értelmében megbüntetik. A törzstisztek, vagyis őrnagyi rangtól (bezárólag) felfele tetszésük szerint jelentkezhettek, vagy személyesen vagy pedig mással küldhetik el carnetjüket láttaozás végett. Abban az esetben, ha carnetjüket idegen személlyel küldik, írásbeli jelentést kell mellékelniük, amelyben feltüntetik lakhelyüket, ismeretük felszerelésüket és közlik azt is, hogy a hadseregben milyen beosztásuk volt. Azon tisztekek, akik mozgósítás esetére felmentést élveznek, mellékelniük kell az erről szóló Md. D. O. bizonyítványt is. Az összes tartalékos tisztekek magukkal kell hozniuk Md. V. mozgósítási parancsaikat is. Nem kell jelentkezniük azoknak a tartalékos tisztekek, akiket ebben az esztendőben szolgálattételre hívtak be, akik betöltötték, vagy akik ebben az esztendőben töltik be a korhatárt. Vis maiorak tudják be azt is, ha valaki beteg, ebben az esetben azonban tiszti orvos által kiállított orvosi bizonyítványt is kell küldeni azzal, aki a carnetet láttaoztatja. Azokat a tartalékos tiszteket, akik 1934. május 31-ig nem jelentkeznek carnetjeikkel, hadbíró-ság elé állítják.

SPORT KÖZLÖNY

Valószínű az angol labdarugó-válogatott középeurópai turája Budapestre és Prágába látogalnak el az angolok — Mr. Miller szövetségi vezető nyilatkozata

Egy Londonban élő magyar újságíró az angol futballszövetség ülése után beszélt Mr. Miller-rel, a szövetség vezető tisztviselőjével, aki a következőket mondotta:

— A tanácsülésen nem volt szó az angol válogatott csapat tavaszi kontinentális turájáról, február 19-én, a legközelebbi tanácsülésen kerül tárgyalásra a dolog.

Valószínű, hogy lesz tura, de bizonytalan, hogy az angol csapat mely országokat fogja meglátogatni.

Az angol válogatott csapat terveit borító titokzatosságról az újságíró megkérdezte Mr. George Allisont, az Arsenal vezető-igazgatóját, az angol rádió futballspeakerjét, aki a következőket jelentette ki:

— Az angol futballszövetség legutóbbi tanácsulása még tényleg nem foglalkozott az angol válogatott csapat kontinentális turájával. Ezzel szemben tény, hogy a szövetség igen sok megkeresést kapott a kontinens legkülönbözőbb futballszövetségeitől azíránt, hogy legjobb válogatott csapatát tavasszal küldje el országukba. Ezek között szerepel Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia megkeresése is.

— Az ügyben természetesen csak a saját véleményemet szögezhetem le. Nagyon valószínűnek tartom, hogy az angol futballszövetség elküldi válogatott csapatát a kontinensre, elfogadva Csehszlovákia és Magyarország meghívását. Ha a csapat valóban elmegy, akkor, már azt is leszögezhetem, hogy ez a leg-erősebb angol válogatott lesz, amely egyáltalán összeállítható Angliában!

— Az angol válogatott csapat a csehszlovák és a magyar válogatott ellen fog kiállni, ezzel szemben nem hinném, hogy a mostani tura alkalmával az angol válogatott Bécsbe is ellátogatna és szembeállana az osztrák válogatottal.

— Nemcsak a végleges megbeszélés, de a végleges határozat is az angol futballszövetség február 19-iki tanácsülésén fog elhangzani. És ez, mint már említettem, csak kedvező lehet Magyarországra és Csehszlovákiára.

Eddig tart a nyilatkozat, amelyből azt a hitet lehet meríteni, hogy Magyarország mégis megkapja idén májusban az angol válogatottat, még pedig a legjobb és legerősebb angol nemzeti együttest.

O TMTE—Kinizsi mérkőzés lesz Timisoara vasárnapi műsora. A két kiváló csapat, a Ligabajnokságban szereplő Kinizsi és a timisoarai alkerületben vezető helyet elfoglaló TMTE fognak Timisoarán megmérkőzni.

O Edzőmérkőzésen győzött Budapest válogatottja. Budapest válogatottja Ujpesten, az olaszoknál szokásos háromharmados mérkőzést vívott Soroksár kitűnően játszó csapatával. A percről-percre javuló magyar reprezentatív gárda 4:2-re győzött.

O A Szeged FC Timisoarán, Szeged FC—Ripensia mérkőzést kötöttek le március 18-ra. A mérkőzést Timisoarán játszik le.

O Pénteken alakul az aradi sakkszövetség. Péntek este 8 órakor az AMTE klubhelyiségében tartja alakuló gyűlését az aradi sakkszövetség, amely ebbe a szövetségbe kívánja tömöríteni a sakkal foglalkozó aradi egyesületeket.

O Albu is hazajön. A Venus Aradról elszármazott kitűnő hámvédje, aki a NAC-al van turán, még e héten hazajön, mivel játékedéje csak 12-ig szól.

O Közönségikert hozott az országos sibiabajnokság. Románia sibiabajnokságának első részét a Sibiu melletti Hohe-Rinnen rendezték meg. Eredmények: 18 kilométeres futás: 1. Klöckner (KSV), 2. Lecksen (KSV), 3. Dresant (CFR). — II. osztályu versenyzők: 1. Coman (CFR), 2. Veretian (Peles), 3. Zacharia (Sibiu). A staféta-bajnokságban a brasovi CFR győzött, de szabálytalan váltás miatt diszkvalifikálták. A II. KSV csapata ily módon nem ohaajtott első lenni és visszalépett a küzdelemről. Valószínűleg a stafétabajnokságot újra futják.

O Romániai ökölvívó újabb győzelme Párisban. Kovács György, Románia volt ökölvívóbajnoka Párisban a francia Carcagne ellen pontos győzelmet ért el.

O Kondorossy hidemelési rekordja lesz a „Toldi” vasárnap délutáni versenyének szenzációja. Ezen a birkózóversenyen a birkózók egy-szersmind minősítve is lesznek, aszerint, hogy ki 1) a legtechnikásabb, 2) a legszívósabb, 3) a legszorgalmasabb (legaktívabb), 4) a legszebb testű és 5) a legizmosabb birkózó. A versenyen a lipovaiak kitűnő gárdája is résztvesz. A verseny a „Toldi” új helyiségében: Str. Cercetasilor (orth. templom mellett) d. u. 4 órai kezdettel lesz megtartva és a belépés díjtalan. Befejezés 7—fél 8 órakor.

O Szövetségi szigor Németországban. 294 futballklub működését függesztették fel Németországban, mert szövetségi tagdíj-hátralékaikat nem rendezték.

O Elutaztak északi turájukra a magyar boxválogatottak. Budapestről jelentik: A magyar ökölvívás reprezentánsai az idén februárban megismétlik hagyományos északi turájukat, amelyre szerdán reggel utaztak el. Pénteken állnak először starthoz Kopenhágában, a revansmérkőzést vasárnap tartják meg. A tura további állomásai: 13-án Horsholm, 14-én Rostilde, míg 16-án 4-4 versenyző a svédországi Helsingborgban, illetőleg Landkronában szerepel. A tura február 19-én fejeződik be, amikor Berlinben áll ringbe a magyar boxgárda.

Fél millió lejt perel vissza az aradi Egyesült Bank csődtömege egykori likvidáló-bizottságától

Joguk volt-e honoráriumra a likvidálóknak? — Nyolc per az aradi bíróság előtt — A tábla dönt az érdekes ügyben

Az aradi bíróságon ma az Egyesült Banknak nyolc perét tárgyalták, mind a nyolcat dr. Iancu Cornél, a bank csődtömegegondnoka indította meg a pénzintézet egykori likvidáló-bizottságának tagjai ellen, akitől visszahívta a munkájukért felvett honoráriumot. Még néhány évvel ezelőtt indultak meg a perek. A keresetekben dr. Iancu kifejti, hogy az Egyesült Bank likvidálása idején a likvidálóknak négy százalékot, a cenzoroknak egy százalékot szavaztak meg a befolyt összegekből, azonban ez a határozat jogtalan volt, amennyiben az egész vagyon a csődtömege és a hittelezők pénzéből nem lehet ilyen honoráriumokat felvenni. A per beadása előtt ugyanis a likvidálók felvették a határozat értelmében nekik járó honoráriumokat és dr. Iancu Cornél a kövekezőket perelte:

Az aradi törvényszék harmadik szekciójánál: Genczer Achil mérnököt, akitől 68.795 lejt, Olariu Demetert, akitől 135.270 lejt és Romanescu Gergelyt, akitől 141.880 lejt perelt vissza. Öt per folyt a járásbíróságnál, ahol Reich Gyulát 46.834 lejre, Gerő Gyulát 28.204 lejre, Russu Illést 28.570 lejre, Breitmayer Józsefet 31.646 lejre és Neteu Jánost 46.837 lejre perelte be, ugyanezen az alapon. Összesen te-

hát a két bírósági fórumnál 528 ezer lejt perelt vissza a likvidáló-bizottság volt tagjaitól.

Ugy a törvényszék harmadik szekciója, mint a járásbíróság mára tüzte ki az ügyek tárgyalását. Mindegyik perben azon dr. Iancu Cornél csődtömegegondnok az ideiglenes szüneteltetést kérte, azzal az indokolással, hogy hasonló per került a timisoarai tábla elé és mielőtt folytatná a pert, ismerni akarja a tábla állást foglalását. A bíróság helyt adott a kérelemnek és bizonytalan időre elhalasztotta az ügyek tárgyalását. A timisoarai tábla döntésétől függ tehát, folytatja-e az Egyesült Bank csődtömegegondnoka ezeket a pereket a volt likvidálók ellen, akik azzal védekeznek, hogy csupán a számukra megszavazott honoráriumok összegét vették fel, amihez joguk volt.

Pályát választó asszonyok, leányok figyelmébe!

Uj kozmetikai tanfolyam kezdődik **PILISINE kozmetikában,** ugy elméleti, mint gyakorlati szakszerű kiképzései, olesó csoporttanítás. Arad, Bul. Reg. Maria 15.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Állandóan csökken a belföldi munkanélküliek száma

A gazdasági válság tükrö a munkanélküliek hivatalos kimutatásaiban — 1929-ben volt a legkevesebb és 1932-ben a legtöbb munkanélküli

Mint Bucurestiből jelentik, a munkaügyi minisztérium most hozta nyilvánosságra az 1929—1933. évekről szóló kimutatást, amely a romániai munkanélküliek számát tünteti fel. A tanulságos statisztika szerint, 1929-ben 23.753, 1930-ban 26.461, 1931-ben 35.757, 1932-ben 38.890 és 1933. január—október közötti hónapokban 32.870 munkanélkülit tartottak nyilván a különböző munkaügyi felügyelőségek.

Ezek a számok azonban — mint a fővárosi sajtó megállapítja, — nem tükröztetik vissza teljes hűséggel a belföldi munkanélküliséget, mert sok ezerre tehető azoknak a hivatalnokoknak a száma, akik a különböző pénzügyi intézetek és vállalatok megszűnése, vagy leépítése következtében váltak állástalanokká.

Ők ugyanis nem jelentkeztek a munkaügyi felügyelőségeknek, tehát nem is kerülhettek be a statisztikába. Közgazdasági körökben megállapítják, hogy nálunk még most is aránytalanul jobb a helyzet, mint más államokban, amelyekben sok millió munkanélkülről kell gondoskodni a kormánynak.

Nálunk is sokan kaphatnának kenyeret — állapította meg az egyik közgazdasági sajtó-organum, — ha a nagyvárosokba bevándorolt falusiak visszamennének a vidékre és tovább folytatnák azt a mezőgazdasági munkát, amelyet néhány évvel ezelőtt abbahagytak. A különböző falvakból ezerszámra ódultak be különösen Bucurestibe, a volt mezőgazdasági munkások, vagy kisgazdák, akik napszamosokká, ipari proletárokká váltak és amikor leépítették őket, továbbra is a fővárosban maradtak, felvétették magukat a munkanélküliek jegyzékébe, pedig otthon a földeken dolgozhatnának.

A munkaügyi minisztérium kimutatása szerint az egész világon csökkent a munkanélküliség. Az Északamerikai Egyesült-Államokban például 1933. decemberben egy millióval volt kevesebb munkanélküli, mint egy évvel ezelőtt. Angliában a múlt év januárjában 2 millió 900 ezer, decemberben pedig csak két millió munkanélküli volt. Németországban 250 ezerrel csökkent az utóbbi évben a munkanélküliek száma, Svájcban és Franciaországban szintén javult a helyzet ezen a téren.

Több millió lej kártérítés az állam által kisajátított városi ingatlanokért

A legfőbb Semmitőszék elvi jelentőségű döntése

A városi ingatlanok tulajdonosait közelről érinti a legfőbb Semmitőszék III-ik szekciójának tegnap hozott elvi jelentőségű ítélete, amely egy városi ingatlan kisajátítási ügyében három és fél millió lej kártalanítási összeget ítél meg a pénzügyi kincstárral szemben. Az érdekes ügy részletei a következők:

Az 1926. év március havában országszeretű városi ingatlan sajtóitott ki az állam, közművelődési és egyéb célokra. A kisajátított ingatlanok között volt Goroneanu Filii Ecatarina asszony ploesti-i telke is, amelyet az ottani leánygimnázium kibővítése céljából vett el a közoktatásügyi minisztérium. Az értékes telkek kisajátítási árát akkor még nem állapította meg az illetékes fórum. 1929-ben a parlament új törvényt szavazott meg, amelyben a különböző minisztériumok felhatalmazást kaptak arra, hogy az 1926-ban végrehajtott városi kisajátítások alkalmával kapott ingatlanokról jogosultak lemondani.

E törvény alapján Goroneanu Ecatarina beadványt intézett a legfőbb Semmitőszékhez, amelytől azt kérte, hogy a tőle 1926-ban el-

vett ingatlan kisajátítási eljárását semmisítsék meg. A Semmitőszék azonban ítéletében kimondotta, hogy az 1929. évi törvény, amelyre az ingatlan-tulajdonos hivatkozott, ellenében áll az alkotmánnyal, tehát a kisajátítási eljárást nem semmisítheti meg és azt már különben is átírták a közoktatásügyi minisztérium nevére, tehát köztulajdonba ment át. Az alkotmány 17. szakasza alapján elutasította a ploesti-i károsult keresetét.

Goroneanu asszony ezután a kisajátított ingatlanok árának megállapításával foglalkozó fórumhoz, majd pedig a Bucuresti-i ítélőtáblához fordult, amely három és fél millió lej kártalanítási összeget ítél meg a kincstár terhére az elvett ingatlanért.

A közoktatásügyi minisztérium a tábla ítélete ellen a legfőbb Semmitőszékhez fellebbezett, amelynek III-ik szekciója tegnapi tárgyalásán indokainál fogva helybenhagyta a tábla ítéletét és ez alapon a tulajdonos három és fél millió lej kártalanítási összeget kap a kincstártól.

= Emelkedett a francia frank. Zürichi hivatalos jegyzés: Bucuresti 3.05, Berlin 122.10, New-York 3.20 London 15.14, Páris 20.29, (tegnap 20.28 volt), Milánó 27.11, Prága 15.28, Belgrád 7, Bécs 72.08 (57.75).

= Négyezerötvenezer lej egy napi adóbevétel — árverés nélkül. Igen jó napja volt tegnap a Haász Gyula adófiók vezetése alatt működő második adókerületnek, amelynek pénztárába reggeltől délig 450 ezer lej adót fizettek be. Ez az eredmény annál inkább kedvezőnek mondható, mert az aznapra kitűzött sok árverés közül egyet sem kellett megtartani. Az adózók ugyanis minden anyagi erejük megfeszítésével igyekeznek eleget tenni adófizetési kötelezettségüknek és így sikerül elkerülniük az árverés izgalmait és költségeit.

= A régi és az új számlaírlapok felhasználása. Mint ismeretes, a pénzügyminisztérium megengedte, hogy az üzleti és vállalati forgalomban használatos régi számlaírlapokat 1933. december 31-ig felhasználhassák. Munkatársunk érdeklődött az aradi pénzügyigazgató-

ság illetékgyosztályánál aziránt, hogy ezt a határidőt meghosszabbította-e a minisztérium? Azt a felvilágosítást adták, hogy december 31-ike után újabb rendelet nem érkezett, tehát január 1-től kezdve az új, perforált és sokkal komplikáltabb számlablanketták használata vált kötelezővé.

= Vontatott a forgalma Aradon a különböző clearingeknek. Mint ismeretes, a Nemzeti Bank igazgatósága rendeletet intézett az aradi és más vidéki fiókjaihoz, amelyekkel közölte, hogy egyelőre ne fogadjanak el olyan kérvényeket, amelyek Csehszlovákiába való deviza-átutalásra vonatkoznak. Ez a tiltó rendelkezés még mindig fennáll. Ugyancsak szünetel a román-német clearing is, a múlt héten életbeléptetett új román-magyar clearing-egyezménynek pedig jelentéktelen hatása van. Mint hivatalos helyről értesülünk, a legújabb román-magyar egyezményben megengedett magán-clearing forgalma csekély, ami Románia és a különböző államok közötti kereskedelmi kapcsolatok gyöngülésére mutat.

A konverzió és a hitel

Írta: **Darvas György,**
a Gazdák Szindikátusának titkára

A gazdasági válság világjelenség. Természetes következménye a négy évig tartó világháborúnak és a világháborút követő chaotikus esztendőknak. A válság elsősorban mindenütt a mezőgazdaságot támadta meg. A mezőgazdaság pedig magával rántotta a többi gazdasági rétegeket is, amely viszont kihatott a pénzpiacra. A tőke nem érzi magát biztonságban. Innen van a hiteikrizis.

A tőke egy részének magatartása is kiélezte a helyzetet. A tőke a magas kamatszédést gondolta legalkalmasabb gyarapodási eszközköznek. Nem gondolt azonban arra, hogy ezzel tönkreteszi a vállalatokat és a saját maga biztonságát is veszélyezteti.

A fentvázolt állapotoknak a torzszüleménye a konverziós törvény. Az eddigi konverziós törvény inkább csak zavart, mint megnyugvást teremtett az érdekelttek között. A konverzió két táborra szakította Románia egész lakosságát. Hitelezők és adósok táborára. A harc a hitelélet kárára megy, amely miatt egyformán szenved a hitelező és az adós. Az ellentéteket csak békés megegyezéssel lehet eliminálni.

Meg kell egyezni a hitelezőnek az adóssával. Az adósok nagy tömege, csak hogy megszabaduljon az állandóan váltakozó és agyonmódosított konverziós és moratóriumos törvények torturájától, nagyon szívesen kiegészzne hitelezőjével, anélkül, hogy a törvény által előírt kedvezményeket teljesen igénybevenné.

A hitelezőnek belátással kell lennie a mai nehéz gazdasági viszonyokra és az adós által eddig fizetett kamatokra.

Tehát jóhiszemű megegyezést! És új hitelt! Kérdés most már, hogy van-e mód arra, hogy ma új kölcsönöket folyósítsanak és van-e bátorsága a hitelezőnek az új kölcsönzésre? Kell, hogy legyen bátorsága, mert újabb kölcsön-ügyletek lebonyolítása nélkül a megfagyott kölcsön-állományt csökkenteni lehetetlen.

Az új konverzióval (reméljük, hogy az utolsó) végérvényesen tisztázódik a helyzet. Tehát a pénzügyi intézeteknek a mai viszonyok figyelembevételével — akármilyen csekély — de komoly lépést kell tenni a hiteligazdasági élet visszaállítására. Nem lehet és nem szabad bizonyos szűkkörü érdekek védelmében csődöt mondott elvi szempontokhoz ragaszkodni és látszatengedményekkel fenntartani a hitelélet dermedtségét, mert különben az eddiginél sokkal súlyosabb gazdasági válságba megyünk bele, amelyen azután sem moratóriumokkal, sem konverzióval segíteni nem lehet.

= TIZEZER GALLON BOR ÉS KONYAK SZÁLLITHATÓ AZ EGYESÜLT-ÁLLAMOKBA. Bucurestiből jelentik: Az Egyesült-Államok külkereskedelmi hivatala értesítette a külügyminisztériumot, hogy Románia részére 10 ezer gallon bor és konyakra adott behozatali engedélyt, illetve ennyiben állapította meg kontingensüket. A jelentékeny kivitel elérhetőleg megjavítja kereskedelmi mérlegünket.

= Az erdélyi román kisbankok memoranduma a konverziós törvényt előkészítő bizottság előtt. Jelentették, hogy a Solidaritatea című országos pénzügyi egyesület a Banca Nationala új kormányzójához fordult a hitelviszonyok megjavítása érdekében. Ugyanennek a pénzügyi szervezetenek erdélyi csoportja, Vlad Aurel és Comsa Jonel vezetésével, küldöttségileg járult a jegybank kormányzójához, valamint a kereskedelemügyi és pénzügyminiszterhez s Bratianu Dinuhoz, az új konverziós törvényt előkészítő bizottság elnökéhez. A deputáció memorandumot nyújtott át, amelyben közli, hogy az erdélyi kisebb román pénzügyi intézetek nem bírnak elviselni a jelenlegi súlyos pénzügyi viszonyokat, nincs elég fedezetük intézeteik sok millió lejes fenntartási költségeire, tehát nagyobb pénzügyi intézetekbe való tömörülésüket akarják keresztülvinni és ehhez az említett miniszteriumok és a Nemzeti Bank támogatását kérik. A küldöttség kedvező választ kapott.

Szindikátusba tömörülnek az aradi nőikalap-szalonok tulajdonosai

Védekezés kétszáz kontár munkája ellen — Divatrevü — egy „öröklakás” alapítása végett

Csak az 1934. év és az ahhoz hasonló esztendő hozhatnak létre olyan követésre méltó tömörülést, mint amilyent az aradi nőikalap-készítő üzletek és műhelyek tulajdonosnői most produkálnak. Ebben a szakmában az utóbbi évek folyamán rendkívüli módon elszaporodtak a hatósági engedély nélkül dolgozó kontárok, akiknek számát iparos körökben kétszázra taksálják. Még elképzelni is nehéz tehát, hogy a törvényes alapokon működő 34 masamódnőnek milyen károkat okoznak ezek a kontárok, akik sem adót, sem üzletbért, sem városi illetéket nem fizetnek. Az iparigazolvánnyal bíró nőikalapüzletek tulajdonosnői gazdasági érdekeik megvédése céljából, most szintén szindikátusba tömörülnek és ezzel 18-ra szaporodik az aradi ipari szindikátusok száma, amelyeknek federáléja tudvalevően az agilis Reinhardt Gyula vezetése alatt működik.

A masamódnők szindikátusa a megalakulás alkalmából, a hó 11-én, vasárnap délután 6 órakor, az Iparos Kulturház nagyterében divatrevüvel kapcsolatos teadélután rendezésével, amelyre a legújabb kalap-kreációkat is felszervezték a tea mellé. A ritka érdekességű divatrevü jóvedelmét olyan jótékony célra fordítják, amely a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Az aradi iparosok ugyanis ez évben, vagy jövőre felépítik az iparosok agymenházát, amelyben a masamódnők egyik arra szoruló társnőjük számára, élete végéig szóló gondtalan ellátást akarnak biztosítani. Az iparos otthon körül csoportosult aradi iparostársadalom által megalapítandó agymenházban ugyanis egy szobából álló „öröklakás” számára alapítványt fognak létesíteni a nőikalap-szalonok tulajdonosnői, akiket kizárólag ez a nemes cél vezeti a vasárnapi divatrevü és teadélután megrendezésében.

= Az adóamnesztia ideje nem március 1-ig, hanem április 1-ig tart. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium hivatalos közlése szerint, azok, akik adóhátralékukat az év április 1-ig teljesen kiegyenlítik, nem kötelesek megfizetni a késedelmi kamatot és a 13 százalékos késedelmi adóöbletet. Tehát, aki a közeli hetekben eleget tesz adófizetési kötelezettségének, az jelentékeny kedvezményben részesül.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely érthetetlen alakjában nem érthető meg, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

ERKÉLYES, modern négyszobás lakások, azonnalra, vagy májusra kiadók, Boulevardul Carol 70. 524

HAROMSZOBAS modern lakás május 1-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 530

HAROMSZOBAS 1-ső emeleti modern lakás, május 1-től kiadó. Str. Cloșca 12. 588

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MAZSA 500 kgr. hordképességig megvételeire kerestetik. Cimeket armeg előlőssel Budolf Mosse hirdetőirodájára kérünk. 400

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, FEBRUÁR 9.

Bucuresti. 13: Tözsde. Vizállás. Gramofon. 14: Beszélőújság. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19: Beszélőújság. 20: Rádiógyetem. 20.20: Gramofon. 20.45: Felolvasás. 21: Filharmonikusok hangversenye, közvetítés a Román Atheneumból. 22: Felolvasás. — 22.15: A szimfonikus zene folytatása. 22.45: Beszélő újság. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Eugen Stepat balalajka-zenekara. 2.30: Állástalan zenészek szimfonikus hangversenye. 4.30: A rádió diáklőrője. 5: Egy különös gyűjteményről. Kertész Kálmán előadása. — 6.30: Hanglemezek. 7: Gyorsirótanfolyam. 7.30: Fejes és Damith jazz-zenekar az Ostende-kávéházból, Kalmár Pál énekszámával. 8.15: Sportközlemények. 9: Operett. részletek. Előadja Halász Oitá és Szedő Miklós. Majd: Toil Árpád és Jancsi cigányzenekara a Pátia-kávéházból. Közben: 12.10: Praznovszky Iván, Magyarországi volt párisi követének francia nyelvű előadása. Utána. 12.25: Toil Árpád és Jancsi cigányzenekara, Szánthó Gyula énekszámával. — Bécs. 13: Rádiózenekar. 14.10: Zene. 16.50: Schumann: F-dúr trió. 18.10: A bécsi madrigalegyesület hangversenye. 20: Herait Edt két rövid története. 20.35: Zemlinsky: A krétakör, opera 3 felvonásban. 23.20: A bécsi kamarazenekar hangversenye. Utána hírek. — Berlin. 12.30: Gramofon. 14: Schubert: Cselló- és zenekari versenylemez. 15.35: Tarka-gramofon. 17: Hamburg. 19.35: Három rossitenni vitorlázórepülő. 20: Boroszló. — Brünn. 17: Rádiózenekar. 20.35: Az Opus dalegyesület hangversenye. — Frankfurt am Main. 13: Haydn: IX. szimfónia. 21.10: A sváb szorgalom egy új néphangszert teremtett, hangkép Trossingeből. — Königswusterhausen. 13: Vegyes lemezek. 15: Művészelemek. 18: Zene, ifjúság. iskola. 18.35: Népdalok. Női kar. 21.30: A keletnémet Hitler-ifjúság szülőföldi estje. 22: Stuttgart. Utána: Boroszló. — Milano. 20.30: Gramofon. 21: Gramofon. 21.40: Gramofon. 22: Szimfonikus hangverseny. — München. 14.25: Operalemezek. 15.50: Este otthon, hangkép zenélő gyermekekkel. 17: Délutáni zene. 18.50: Érdekes kávédelután. 19.30: A kocsmái életéről szóló zeneművek lemezek. — Pozsony. 11.10: Hírek magyarul. 13.20: Gramofon. 14.45: Hírek németül és magyarul. 19.15: Magyar óra. 20.35: Harmonikázás. 23.15: Hírek magyarul. — Varsó. 13.05: Mandolinzene. 16.40: Farsangi lemezek. 17.55: Cselló-, mezzoszopán- és tenorszó. 19.20: Könnyű lengyel zene. — 21.15: A filharmonikusok hangy. 23.40: Kávéházi zene.

SZOMBAT, FEBRUÁR 10.

Bucuresti. 13: Tözsde. Vizállás. Gramofon. 14: Beszélőújság. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Ionescu-zenekar. 19: Beszélőújság. 19.15: Ionescu-zenekar. 20: Rádiógyetem. 20.20: Gramofon. 20.45: Felolvasás. 21: Schönberg Irma zongorázik. Dal és tánc. 21.30: Üzenetek. 21.50: Demetriad Yvonne énekel. 22.15: Schram, megnégyes, bécsi zene. 22.45: Beszélőújság. 23: Zene a Cina-vendéglőből. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. — Közben:

Ne kísérletezzen egészségével, kérien Ön is kimondottan eredeti "OLLA" óvszert,

mely megóvja Önt nemi betegségektől.

Hanglemezek. 1: Déli harangszó. 1.05: Ács Ernő éneke, Szelenyiné-Kovács Boriska hegedül. 1.30: Hírek. 2.30: Bertha István szalonzenekara. 5: A Rádió-élet meseórája. 6: A vakok „Homéros” dalköre. 6.45: Legyen hajsz, vagy ne legyen. Szilárd János csevegése. 7.10: Indulók. Előadja az 1. honvédegyesület zenekara. 9: Operettbemutató a Szegedi Városi Színházból. Az ördöglovag. Operett 3 felvonásban. Majd: Farkas Józsa és cigányzenekara a szegedi Hági-étteremből. — Bécs. 13: A népopera zenekar hangversenye. 17.30: Az osztrák vasutasok dalegyesületének hangversenye. 17.55: A keletitiroli Auservillegraten zenekara. 19.55: Massenot: Manon, opera 4 felvonásban és 6 képen. — Berlin. 14: Kedvelt dallamok lemezek. 15.35: Völker Ferenc rajnai dalokat énekel (lemezek). 20: Königswusterhausen. Utána: Hamburg. Königberg (Heilsberg). 12.30—14: Könnyű zene. 14.05: Tarka gramofon. 19.25: Brahms: Des-dúr trió. 22.10: A sajtóból tánczeneje. 23: Hírek. Majd a tánczene folytatása éjjel. — Königswusterhausen. 13.10: Egyházi zene (cselló, orgona). 15: Vidám lemezek. 18.20: Tréfás előadás a rádióról. 19: Vers. Kivánsághangverseny. 20: Prugel: Lánifári Paprikajancsi életútja és nagy tettei. Hangjáték zenével. 21.10: Vidám szombat estje. Utána: Rádióból. — München. 14.25: Tarka zene. Bécsről. 19.50: Rádióhírek. 20: Königswusterhausen. 21.10: Strauss János: Denevér. 3 felvonásos operett. Utána: Könnyű és tánczene. — Pozsony. 11.10: Hírek magyarul. 13.35: Déli zene. 14.45: Hírek németül és magyarul. 18.55: Gramofon. 19.15: Magyar óra. 21.20: Lehár: Paganini. 3 felvonásos operett. Közvetítés a Nemzeti Színházból. 23.35: Hírek magyarul. — Róma. 18.10: Könnyű zene. 20: Hírek idegen nyelveken. 20.30: Gramofon. 21.40: Gramofon.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS felel.

NYILTTÉR.

NYILATKOZAT.

Minden rosszízű híreszteléssel szemben, értesitem klienseimet, hogy egészséges vagyok és ügyvédi gyakorlatomat zavartalanul folytatom.

Arad, 1934. február 8.

Dr. Hotáranu Victor. ügyvéd.

Egy teljesen újonnan renovált csukott

luxusautó,

új gumikkal, jutányos áron eladó, Bonár, Str. Alexandri 9. 594

NAGY KIÁRUSÍTÁS A COMISIOBAN. Garnitúrák párnázott 500 lejtől kezdve, íróasztal 500 lej, csillárok 300-tól, komplett ebédlő 3500, otománok 750, toilette tükrök 500 lej, előszoba falak 450-től, kőszőrmatracok 300 lej darabja, rézárnyak, függönyök 2 ablakra. prima brokát 1350, konyhabutorok 800 lej, egyes szekrények 580 lej, ebédlőszőnyegek, valódi és gyári. Singer varrógépek 1200-tól. hálószobák 2900-tól, álló lámpa stb. Aranyat legmagasabb áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13., Dácia kávéház mellett.

Sürgősen hozza el bizalommal eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porocellán diszmi tárgyait SALGONE bizományi üzletbe Str. Horia 1, Neuman-palota, hol legrövidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgősen keressék szőnyegeket, 12-es és 6-os ezüstöt, modern háló és ebédlőket, festményeket, vitrineket stb. 1000

Pasteurizált 450
szalontai TEA-VAJ

PERZSASZŐNYEGEK, sakkasztal sakál, gyönyörű vázák. Nyílászárók és egyéb festmények, Stelehammer, Bösendorfer, Proksch, Hamburger s más márkájú zongorák, antik butorok, ebédlődivány, szőnyeg, függönyök, íróasztalok, szalongszék, ékszeres, antik zenélő óra, bundák, szőrmék, férfiöltönyök, falvitrinek, ebédlőszék, különböző asztalok, gobelin képek, hatszemélyes teás garnitúra, fali órák, különböző dísz tárgyak stb. eladó. SALGONE bizom. üzlete Strada Horia 1 Neuman-palota. 1000

TISZTA MOSOTT RONGYOK gépek tisztítására kisebb tételben keressünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1000

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként

napi 12.- pengőért